

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXIX

Kaina 15 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 14, 1975

Nr. 240

LKB Kronika Nr. 18

Kryžių griovėjai

"Ne aš būsiu, jei neišversiu kryžiaus", šaukia partijos sekretorius

19

Saukėnai.

1973 gegužės 8 Šaukėnų klebonas kun. T. Švambarys savo kiemelyje pasistatė medinį kryžių. Sukruto Šaukėnų apylinkės ir Kelmės rajono pareigūnai, o tarybinio ūkio partinės organizacijos sekretorius Darska kalbėjo: "Ne aš būsiu, jei neišversiu kryžiaus!"

Kelmės rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas išsikvietė kleboną ir užsipuolė: "Pastatė kryžių? O leidimą ar turite?" Tada kun. Švambarys paklausė: "Ar turi leidimą tarybinis ūkis, kuris prie dirbtuvių padangas pusiau įkasė į žemę? Ar turi leidimą miškų ūkis, kuris nužievintus medžius įkasė į žemę?"

Kai klebonas atsisakė kryžių nugriauti, tada Grabauskas pagrasino pranešti į Vilnių ir Telsių vyskupui, kad klebonas jo pavaduotojo neklausęs.

Po kelių dienų pas kleboną apsilankė Šaukėnų apylinkės pirmininkas Jankus ir Šaukėnų komjaunimo sekretorius Gramantas, reikalaudami, kad klebonas per tris dienas kryžių nugriautų. Klebonas griauti atsisakė.

Greitai Šaukėnuose pasirodė ir Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas.

— Turėsi kryžių nugriauti, — kalbėjo įgaliotinis.

Apžiūrėjęs kryžių ir matydamas, kad klebonas kryžiaus tikrai negriau, K. Tumėnas pagėdavo, kad kryžius būtų nukeltas toliau nuo gatvės.

Simnas.

1975 rugpjūčio 6 Simno bažnyčios šventoriuje buvo pastatyta šv. Marijos statula. Vietiniai ateistai apie šį "nusikaltimą" tuojau pranešė Alytaus rajono valdžiai.

1975 rugpjūčio 7 iš Alytaus atvyko rajono architektas inspektorius ir surašė tokio turinio aktą:

"Aš, valstybinės statybos inspekcijos inžinierius-inspektorius Balsys A.S., dalyvaujant Simno m. vykdomojo komiteto pirmininkui S. Šlenfuktui, Simno m. vykdomojo komiteto sekretoriui D. Zurnandžian, patikrinęs nusitačius, kad Simno bažnyčios komitetas (pirmininkas Br. Mardosa) vykdo savivalinę kulto skulptūros statybą Simno bažnyčios šventoriuje.

Darbu stovis patikrinimo metu: Bažnyčios šventoriuje pastatyta kulto skulptūra ant betoninio pastamento, atlikti dažymo darbai, pilnai sutvarkyta teritorija prie skulptūros, atlikti apželdinimo darbai.

Statyba pradėta 1975.VIII.5. Dokumentų nėra.

Reikalaujama:

Simno bažnyčios vykdomajam komitetui savavališkai statomą pastatą iki 1975.VIII.8. nugriauti ir sutvarkyti sklypą.

A. Balsys,
S. Šlenfuktas,
D. Zurnandžian."

Simno parapijos klebonas kun. J. Matulevičius paaiškino, jog be leidimo pastatęs statulą todėl, kad leidimų valdžios įstaigos nebuvo.

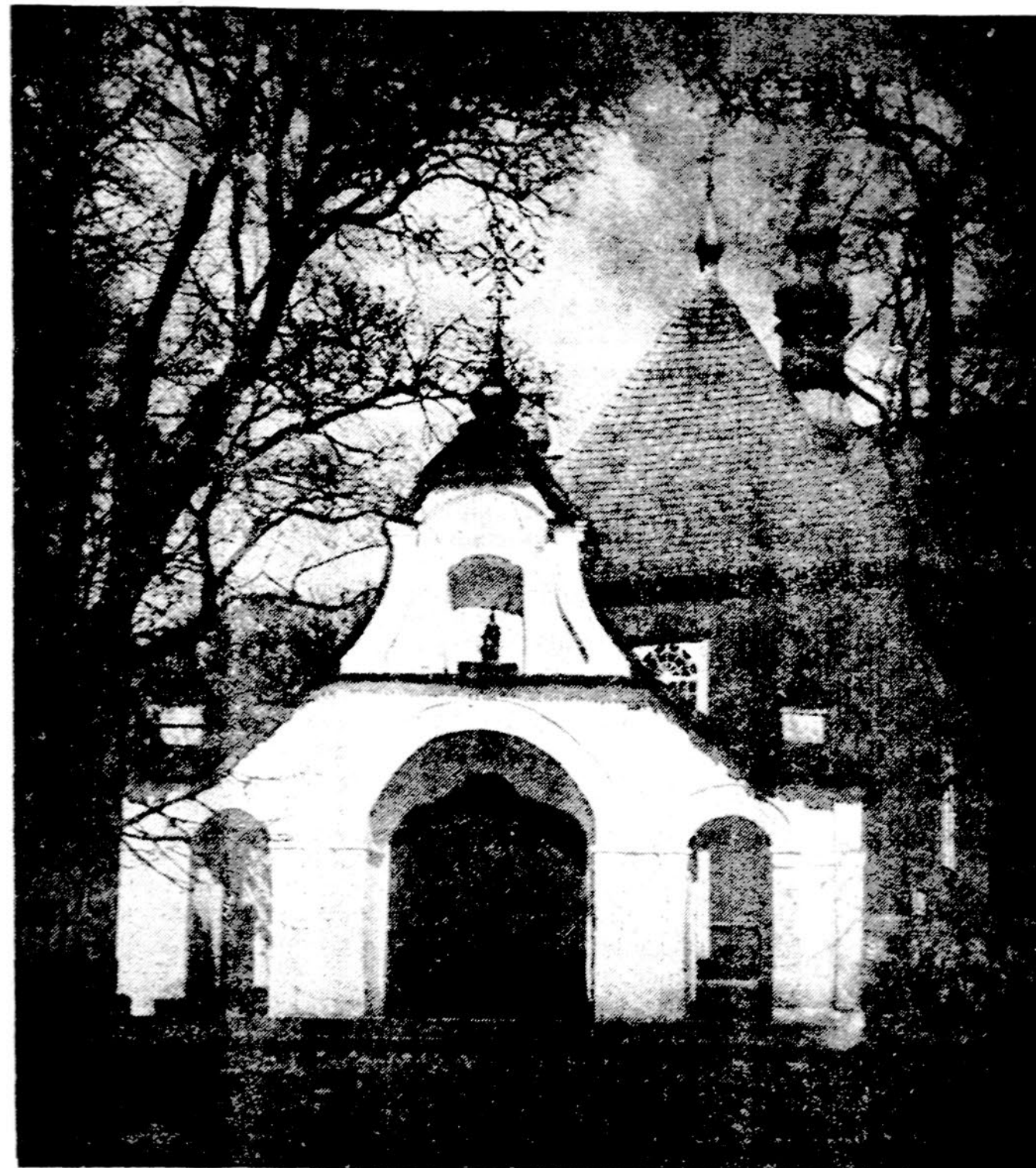
Sekandį dieną į Alytaus rajono vykdomąjį komitetą buvo iškviestas Simno bažnytinio komiteto pirmininkas Mardosa ir klebonas kun. J. Matulevičius. Į rajoną buvo atvykęs Religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas ir Muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininko pavaduotojas E. Misiulis. Ir vėl buvo priekaištaujama, kodėl statula pastatyta be architektų leidimo, tarsi šis turėtų teisę panašius leidimus išduoti. Vilniaus pareigūnai ilgai įtikinėjo bažnytinio komiteto pirmininką, kad buvo padarytas nusikaltimas ir statulą teksią pašalinti.

Po pietų Religijų reikalų tarybos įgaliotinis Tumėnas su E. Misiuliu atvažiavo į Simną apžiūrėti pastatytą statulą. Tumėno nuomone, statula pastatyta per daug matomoje vietoje, — ją tikė pastatyti bažnyčios prieangio kampe ar kapinėse.

Simno tikintieji giliai pasipiktino šitokiu rajono ir Vilniaus pareigūnų "uolumu". Naktimis pradėta budėti, kad pasamdyti chuliganai statulos neuversėtų.

Rugpjūčio 17, dalyvaujant didžiulei tikinčiųjų miniai, šv. Marijos statula buvo pašventinta.

Simno m. vykdomojo komiteto valdžia gavo papeikimą, kad nesukliudė statulos statybos.

Saukėnų, Šiaulių apskr. bažnyčia ir originalūs baroko stiliaus vartai sudarė išgarsėjusį gražų architektūrinį ansamblį. Bažnyčia karo metu sudegė, bet vartai išliko (Vyt. Augustino nuotrauka)

Bus naujas portugalų kariuomenės viršininkas

Lisabona. — Gera informuotų šaltinių žiniomis, Portugalijos prezidentas Francisco de Costa Gomes atsisakys vienų savo pareigų — nebus kariuomenės štabo viršininku. Ministras pirmininkas Jose Pinheiro de Azavedo paskirs kitą generolą toms pareigoms, ir generolas turės laisvesnes rankas sutvarkyti maistui kareivius, ko prezidentas ir negali, ir jam nepatogu, norint likti nuošaliau. Minima, kad stipriausiu kandidatu kariuomenės štabo viršininko vietai užimti esąs gen. Manuel Franco Charais, centrinio karinio rajono viršininkas, nuosaikus, kietos rankos karys.

Komunizmo ideologų ruošimas

Okupantas Lietuvoje plečia ir gilina materialistinės pasaulėžiūros mokslą ypatingai komunistinės ideologijos darbuotojams. Tuo reikalu nuo šių mokslų metų pradžios įvesta dvejų metų kursas. Bus dėstomi šie dalykai: ateistinė galvosena, socialpolitinė evoliucija, katalikybė ir reakcinė katalikų Bažnyčios rolė Lietuvoje. ryšys tarp religijos ir buržuazinės ideologijos. antikomunizmas ir nacionalizmas ir daug kitų panašių "mokslių". Kursantai lankys ateizmo muziejus, žiūrės specialius filmus ir kt. ("Sov. Litva", 1975. IX. 23) (E.)

Ankara. — Už poros savaitių Turkija gaus 21 Phantom F-4E lėktuvą. Turkai už juos buvo sumokėję Amerikai dar prieš vasario 5. prieš Kongreso pradėtą boikotą.

KODEL MAISTAS NEPANAUDOJAMAS KAIP GINKLAS?

115 pasaulio kraštų maistą importuoja ir kanda į ranką, kuri juos maitina

Toronto. — Amerikietis Lester Brown, Worldwac instituto prezidentas, savo pranešime Toronto universitete pasiūlė Amerikai ir Kanadai bendromis jėgomis daryti tą patį, ką daro OPEC (naftos šalis) — maistą panaudoti kaip ginklą. Tos dvi šalys eksportuoja daugiausia grūdų — Amerika per metus 70 mil. tonų, Kanada 14. Dar išveža Australija ir Naujoji Zelandija, abi kartu 8 mil. tonų. Importuoja grūdus 115 šalių. Kodėl tie du didieji kaimynai, turėdami tokį svarų ginklą, jo tinkamai nepanaudoja?

Brown anksčiau buvo Žemės ūkio departamentu atsakingas pareigūnas. Jis mano, jog maistas turi būti panaudotas ir kalbant su Rusija. Rusai neturi tokių patogių sąlygų kukurūzams auginti, kaip Amerika. Jų vasaros yra trumpesnės, ir jie nuolat kenčia dėl klimato nepastovumo. Amerika tuo atžvilgiu laimingesnė. Pagaliau rusai su savo sistema niekada gerai negalėjo ir negalės ūkininkauti, pas juos amžinai bus trūkumai.

Jis siūlo sovietus labiau paspausti, reikalaujanti juos daugiau skaityti su laisvujo pasauliu. Per paskutiniuosius kelis metus nebuvo pastebėta, kad jie taip būtų pradėję daryti. "Priešingai, mes pradėjome su jais elgtis taip, kaip jiems patinka, iš to turėdami nuostolius. Tekia padėtis darosi nepakenčiama, neateistina". Todėl jis siūlo šiaurės Amerikai sujungtomis jėgomis aiškiai pasakyti sovietams ir kitiems, kad jie negali kasti ranką, kuri juos maitina. Jis nemano, kad dėl to sovietai at-

Kalba apie taiką, ruošiasi karui

Pekinas. — Kinijoje lankosi Jugoslavijos ministras pirmininkas Džemal Bijedic. Jo garbei suruoštam bankete Kinijos premjero pareigas einais Teng Hsiao-ping kalbėdamas pasakė ir tuos žodžius: "Šiandien didžiausias pavojus taikai gresia iš vienos didelės galybės, kuri daugiausia kalba apie taiką". Po šių žodžių iš banketo salės tuoj išėjo sovietų ambasadorius ir jo žmona. Po jo tą patį padarė ir kiti šeši sovietų satelitai — Bulgarijos, Vengrijos, Lenkijos, Čekoslovakijos, Rytų Vokietijos ir Mongolijos ambasadoriai.

Prancūzai evakuoja Chad

Paryžius. — Prancūzija pradėjo traukti savo dalinius iš Chad valstybės Afrikoje. Chad buvusi prancūzų kolonija, ir ten dar buvo 2,000 prancūzų karių. Supykko Chad ant Paryžiaus, kad prancūzai sukilėliams davė 2.2 mil. dolerių už paleidimą archeologės Claude ir jos vyro. Ji sukilėlių nelaisvėje jau 18 mėnesių. Sukilėliai Claude visvien nepaleidžia, reikalaujanti dar ir ginklų. Prancūzai ginklų jiems nenori duoti.

Kanada remia LB

Ottawa. — Kanados vyriausybė pagal daugelkultūrę savo programą paskyrė 9,000 dol. Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai. Ši parama duota pirmajai Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventei. Šią žinią specialiu laišku "T. Žiburiams" rugsėjo 26 pranešė dr. St. Haidasz, Toronto Parkdale apylinkės atstovas Kanados parlamente, buvęs daugiakultūrių reikalų ministras. Šiuo metu daugiakultūriais reikalais rūpinasi darbo ministeris John Munro iš Hamiltono.

Ivanas nežino apie grūdų pirkimą

Maskva. — "Amerikos grūdai Rusijoj? Ne, Ivanas apie tai nieko nežino", sako James Jacksonas, "Chic. Tribune" Maskvos korespondentas. Būtų visai tikslu, kad rusų tauta žinotų, jog jiems Amerika parduoda grūdus. Reikėtų jiems žinoti ir apie jų derliaus menkumą. Joks laikraštis ten dar neparašė apie Amerikos delegacijos lankymąsi ir derybas apie ilgalaikį grūdų pardavimą. Rusų darbininkams niekas nepriminė, kad jų broliai darbininkai Amerikos uostuose atsisakė krauti į Rusiją grūdus, nors pašėpiančių George Meany karikatūrų jų spaudoje ir buvo. Sovietų spaudoje visos žinios apie derlių yra geros, geros ir tada, kada jos yra blogos. Rusas paprastai atsako, kad jam neaišku, kaip gali būti blogai, kai visi kolchozai savo planus išpildo su viršum.

Tikrai taip yra, sako Jacksonas, pažūrėjęs į jų spaudą. Pirmuose puslapiuose džiaugiamasi plano įvykdymu, bet niekada nepastebėsi perdžiūvusių laukų ar sulaužytų mašinų, ką mato po kraštą keliaujantys užsienio laikraštininkai.

Sovietų laikraščiai nėra nei žodžio užsiminę nei apie 1972 metų užpirkimus.

Kinai jau turi tarpkontinentinių raketų

Washingtonas. — Reuterio žinių agentūros žiniomis, Kinija jau turi dvi tolimosios distancijos raketas, galinčias nešti ir atomines galvutes. Raketas galėtų pasiekti ir Amerikos vakarienių pakraščius.

Londonas. — Alabamos gubernatorius George Wallace, vienas tų, kuris bando gauti demokratų nominaciją į prezidentus, atvyko į Londoną. Nori iš arčiau susipažinti su Europos problemomis ir geriau informuotis tarptautinėje politikoje. Atvyko su 60 pagelbininkų. Jis tebėra paralyzuotas ir važinėja ratukais.

KALENDORIUS

Spalio 14: šv. Kalikstas I, šv. Fortunata, Mindaugas, Lakštūnė.

Spalio 15: šv. Antiokas, šv. Teresė iš Avilės, Gailiminas, Ina.

Saulė teka 7:00, leidžias 6:13.

ORAS

Chicagoj ir apylinkėse: daugiausia saulėta ir labai šilta, tarp 85 ir 90 laipsnių.

Pagyrė už tiesų žodį

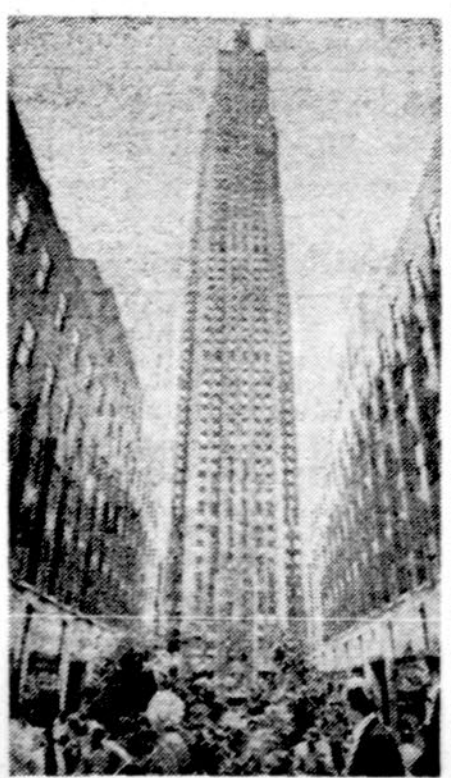
Chicago. — Amerikiečių di-džioji spauda pagyrė ambasadorių Daniel Moynihan už tiesų ir atvirą žodį apie Ugandos diktatorių Idi Amin. "Chicago Tribune" sako, kad joks Azijos ar Afrikos kraštas neprotestavo, kai tas Amin savam krašte išžudė mažiausiai 90,000 savo tautiečių ir išvarė visus azijiečius tik todėl, kad jie ir yra azijiečiai. Pagyrė Fordą, kad jis pri-tarė Moynihan žodžiams, pagyrė ir Amerikos delegacijos Jungtinėse Tautose atstovą juoduką Vlanece Mitchell, kad tas tinkamai atsakė tiems, kurie mėgino ginti Amin nusikaltimus.

"Chicago Sun - Times" sako, jog tarptautinė teisininkų komisija, surinkusi faktus, randa, kad Ugandoje nužudytų skaičių sunku nustatyti, gali būti nuo 25,000 iki 250,000. Jungtinės Tautos nėra daugiau žmonių viltis, kokios jos buvo pradžioje. J. Tautos Amin kalbą išklau-sė kantriai, bet Moynihan atsilie-pdamas apie jį tam tikrose dele-gacijose sukėlė audrą. JT pasi-darė junginys visokių elementų, kurių daugumą reikia pavadinti tirionijom. Laikraštis irgi pagyrė Moynihan už jo atvirumą.

Honolulu. — Japonijos impe-ratorius Hirohito baigė vizitą A-merikos žemėje ir iš Hawajų iš-skrido namo. Paskutinė vieta ir poilsis po dviejų savaitių lanky-mosi buvo toji teritorija, kurią jo lėktuvai pirmiausia užpuolė 1941 gruodžio 7.

Patvirtina komunistų žudynes

Pekinas. — Kambodijos prin-co Sihanouko bendradarbiai pa-tvirtino, kad po to, kai komu-nistai užėmė Kambodiją, buvo sušaudyti ar kaip kitaip nužu-dyti visi buvę Lon Nol bendra-darbiai ir aukštieji karininkai. Gen. Lon Non brolis buv. pre-zidento komunistuojančios mi-nijos buvo nulinčiuotas, o buvęs premjeras Long Boret, Sihanou-ko svainis Sirk Matak ir kiti pradžioj laikėsi Prancūzijos am-basadoje, turėjo pasiduoti ir bu-vo sušaudyti.

New Yorko Rockefellerio centras

Ar galimas marksizmas be ateizmo?

Salzburgas, Austrija. — Žymusis tarptautinio garso marksizmo žinovas, Romoje gyvenantis jė-zuitas profesorius Gustavas Wet-ter Salzburge kalbėjo tema "Ar galimas marksizmas be ateizmo?". Studijų dienas marksizmo ir ateizmo santykių tema suren-gė Salzburgo vyskupijos sielova-dos centras. Savo paskaitos san-traukoje, kurią paskelbė spaudos agentūros, Wetter sako: "Nie-kam nėra paslaptis, kad visuose kraštuose, kur tik yra įsigalėjusi marksistinė valdžia, vyksta dau-giau ar mažiau užmaskuota ko-va prieš visas religijas."

Profesorius stato klausimą: ar ateizmas iš tikrųjų priklauso marksistinio mokslo esmei? At-sakydamas jis prieina šios išva-dos: "Siulaikinio marksizmo i-vaizros srovė ir mokyklose pa-sireiškančio pluralizmo — dau-gialypumo akivaizdoje klau-simo negalima atsakyti paprastu "taip" arba "ne". Ieškant atsa-kymo, reikia išnagrinėti įvairias Siulaikinio marksizmo kryptis, kurios tarp savęs labai skirasi."

Kairas. — Sadatas patvirtino mirties bausmę dviem nuteistie-siems. Tie ir kiti 1974 balandžio mėnesį atakavo Karo akademiją ir žuvo 13 žmonių.

Buenos Aires. — Argentinos kariuomenė ieško teroristų kraš-tų šiaurėje, ir susišaudyme žuvo penki Montoneros.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGINTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, Ill. 60636

TINKAMAS KRAUJOSPŪDŽIO TVARKYMAS

Gilinkimės į kraujospūdžio netvarkos tvarkymą — daug laimėsime savo sveikatos reikale.

Mediciniška tiesa

Išidėmėkime tiesą, kad vien pakilimo dydis neapsprendžia kraujospūdžio ligos stiprumo — sunkumo. Negali sakyti, kad pakeltas kraujospūdis iki 200/130 mm Hg yra vien dėl to sunkios ligos ženklas. Ne! Mat, pas kiti kuriuos pacientus svyravoja ne tik sistolinis (pirmasis, bet ir diastolinis (antrasis) kraujospūdis. Todėl diastolinio kraujospūdžio pakilimas aukščiau nustatytos normos (sąskysim, daugiau kaip 95 mm Hg), dar tuo pačiu neriskuoja ligos sunkumo.

Antroji, visiems išidėmėtina mediciniška tiesa, yra šiame reikale tokia. Pakelto kraujospūdžio ligos sunkumą ir gydymo rūšį apsprendžia du dalykai: 1. Kraujagyslių pakitimo laipsnis ir 2. To jų pakitimo rūšis — pobūdis. Jei pacientas neturi duomenų apie jo kraujagyslių pakitimą, jeigu jis akies dugne turi normalias arterijas, jei jo širdis nepadidinta — rentgeno nuotrauka tokia rodo, jei jo elektrokardiograma yra normali, jei jo inkstai dirba normaliai — tai jo kraujo spaudimo pakilimas yra lengvas, nežūrint kaip aukštai tas kraujospūdis būtų pakilęs.

Jausminės kilmės kraujospūdžio gydymas

Tokiais atvejais, kai nerandama kraujagyslių pakitimų, pakelto kraujo spaudimą laikome atsiradusiu dėl smegenų veiklos (supratorioral). Tokiais atvejais svarbiausias gydymas yra tokio žmogaus neramumo (anxiety) tvarkymas. Tokiems pacientams geriausia padeda dviejų vaistai: 1. Amobarbital sodium (tai chemiškas to vaisto vardas, čia vadinamas generine name), kitaip vaistinėse jis vadinasi Amytal — tai tą vaistą gaminančios bendrovės to vaisto pavadinimas, čia vadinamas trade name. 2. Reserpine. Tie du vaistai labai gerai tvarko pakelto kraujospūdį, atsiradusį dėl tampos (supratorioral). Teltorium yra tam tikra smegenų dalis.

Todėl įtampos sukeltą kraujospūdžio pakilimą geriausiai tvarkyti su Amytal ir su Reserpine. Prie šitokių kraujospūdžio pakilimų kitokie vaistai blogiau veikia, todėl nerekomenduotini. Todėl tie kitokie, kraujagysles išplečiantieji, vaistai vartotini kitokios kilmės pakeltam kraujospūdžio tvarkymui, organiniams pakitimui esant. Tada jie geriau veikia ir mažiau dėl pačio vaisto vartojimo nepadidina kraujospūdžio. Tuos kraujagysles išplečiančius vaistus (ne Amytal ir ne Reserpine vartojant prie įtampos sukeltą kraujospūdžio — neveikia taip gerai ir gausiau neišgiamų reikšminių sukelia žmogui.

Geriausias vaistas nervams nuraminti

Rauvolfia — vaistas, pažįstamas daugeliui ligonių, turinčių pakeltą kraujospūdį. Tai geriausias įtampos sukeltoms negerovėms šalinti vaistas. Ji atleidžia baimingumą ir įtampą, ypatinai sutvarko gerai tuos galvos skausmus, kurie atsiranda pasėkoje įtampos (tension headache). Tai geriausias vaistas tokių galvos skausmų pašalinimui. Reserpine mažina kraujo-

spūdį ir retina perdažną pulsą. Dar geriau už barbituratus reserpinas tvarko minėtus negerumus. Reserpinas nesukelia įpratiną ir jo vartojimą ir jis tinka kombinuoti su kitais prieš pakeltą kraujospūdį vaistais.

Viena didelė negerovė su tuo geru Reserpine yra, kad jis turi dažnai pašalinius nemalonius veiksmus (side effects). Tai naudingas — toksikas to vaisto veikimas. Tas veikimas galima suskirstyti į dvi grupes: 1. Lengvi negerumai, gauti dėl Reserpino vartojimo; 2. Sunkūs negerumai. Prie pirmųjų (lengvų) priklauso nepakenčiamos nosies užgulimas, nuovargis, ypač nepakenčiamas rytais, (tikras svorio priaugimas, ne dėl vandens prisirinkimo kūne); net iki devynių svarų per šešis mėnesius, ir visam kūne atsiradę skausmai — skausmeliai (gripiniai negerumai). Patirta, ypač didelėmis dozėmis Reserpina vartojant, kad pakyla, ypač psichiatriniai ligonims, skrandžio sunkos rūgštingumas — tuo pačiu padidėja kraujavimas iš skrandžio dėl ten atsiradusios žaizdos.

Labiau sunkūs negerumai dėl Reserpino vartojimo, reikšiami tikras nusiminimas (mental depression), privedas kartais net iki savizudybės.

Zinant to vaisto galimus sukelti negerumus, tas vaistas reikia vartoti griežtoje gydytojo

J. Kopūstas ir jo žmona Lietuvis sodybos Chicagoje gyvenantys dažnai apdovanoja ūkiškais gėrybėmis.

Nuotr. M. Nagio

kontrolėje. Būtinai reikia, imant Reserpina, rečiau sėdėti namuose lankyti gydytoją. Todėl nepatartina duoti Reserpina trejopiems pacientams; tiems, kurie yra nutukę, kurie turėjo skrandyje žaizdas praityje ir tiems, kurie serga proto liga (mental disease).

Jei pasitaikytų toks atvejis, kad pacientas, gaudamas Amytal ir Reserpina (kartu sekdamas ar nesekdamas suliesėjimo dietą) nesumažina reikiama savo kraujospūdžio arba, jei minimalūs sklerotiniai pakitimai buvo pirmą kartą pacientą apžiūrint, pridėdama trečias vaistas: thiazidegrupės šlapumą varančios tabletės (Diuril). Taip turime komas jausminės kilmės (smegeninės) pakeltą kraujospūdį.

Sklerotinės kilmės pakelto kraujospūdžio tvarkymas

Kaip svarbu susekti, kad nėra sklerotinių pakitimų kraujagyslėse, turint pacientą su įtampos sukeltą kraujospūdį, taip svarbu sklerotinių pakitimų kraujospūdį skirti nuo spazminio. Jų dviejų gydymas skirtingas. Turint arteriosklerotinės kilmės pakeltą kraujospūdį, tokių pacientų širdis dažniausiai būna nepadidinta. Jie negaluoja dėl kraujo menko pritekėjimo į širdies raumenis ir į smegenis. Dėl to gaunasi tam tikri reiškiniai, jie pamiršti anksčiau šiam skyrui. Tad išsiskirkite ir

pasaukite šio skryčiaus puslapius ir juos, turėdami laiko, studijuokite — daug naudos turėsite; mažiau tamsybėje ir prietaisose skęsite. Turint jau ir taip sumažintą kraujo kiekį smegenyse ir širdies raumenyse, negalima per daug numušti kraujospūdį su stipriai kraujagysles išplečiančiais vaistais. Tada sumažinamas iš širdies išmetamo kraujo kiekis ir pulsas padažnėja. Šios dvi negerovės pasunkina širdies raumenų ir smegenų kraujotaką. Todėl sklerotinės kilmės pakeltą kraujospūdį turintiems pacientams nesistengiami per daug sumažinti kraujospūdį. Vietoj to, rūpinamasi, kad užlaikytų normalią kraujotaką kūne. Ypač turintiems nepakankamą kraujo tekėjimą atsigulus. Tokie tada apatū sumažintą kraujospūdį ir jiems ima galva suktis.

Taigi, turint arteriosklerotinio pobūdžio pakeltą kraujospūdį, nevertotini perstiprūs kraujagysles išplečiantieji vaistai. Jais padaroma daugiau blogo, negu gero. Geriau tokius pacientus nedagdyti, negu pergydyti. Patyrimas parodė, kad arteriosklerotinės kilmės pakeltą kraujospūdį geriausiai gydyti dviem vaistais: 1. Hygroton (tas pats kitu vardu — Regroon) ir 2. Reserpine. Lengva tokius vaistus imti. Viena tabletė per parą Hygroton (78% ligonių susitvarko). Nesigauna Hygrotonui įpratinimas — nereikia jo dozės didinti. Labai retai gaunasi tokioj kombinacijoje vaistus imant bent koks negerumas apturimas dėl to vaistų. Tik retais atvejais reikia ir trečią vaistą prie pirmųjų dviejų pridėti. Tai hidralazino grupės vaistas po 50 ar 100 mg. paroje. Firmos tos grupės vaistą įvairiai pavadino: Apresoline, Ser-Ap-Es, Serpasil ir kt. Retai kada reikia arteriosklerotinės kilmės pakeltą kraujospūdį tvarkyti dar stipresniais vaistais, kraujagysles išplečiančiais stipriai.

Kitą kartą daugiau pakalbėsime apie trečios rūšies pakeltą kraujospūdžio tvarkymą, dėl spazmų atsiradusį.

Išvada. Gyvename tokius laikus, kada tamsiam žmogui reikia daug vargo pakelti. Todėl nuodugnai gilinkimės į savos sveikatos pagrindus. Bendrą su pratimą turėdami, būsim laimingesni. Tada geriau pajėgsime pildyti gydytojo nurodymus. Žinoma, tada ir geresnės sėkmės gydyme susilauksime. Dabar perdažnai patys pacientai tikrinasi savo kraujospūdį ir ima „gydytis“ atsakančiais savo matavimo duomenimis. Toks „gydymas“ yra savizudybė.

PASISKAITYTI: Current Therapy, Philadelphia, W. B. Saunders.

TEISINGA PATARIMĄ ĮGYVENDINK — SVEIKESNIS BŪSI

VYRIKUMAS DINGO — KAS DARYTI?

KLAUSIMAS. Gerbiamas Pone Daktare, siunčiu jums klausimą. Už atsakymą turiu iš anksto ačiū. Esu 67 metų žmogus. Sveikata yra gera, tik retkarčiais esu nusiminęs ir kartais liūdna.

Klausimas yra toks: jau viera sklerotinių pakitimų kraujagyslėse, turint pacientą su įtampos sukeltą kraujospūdį, taip svarbu sklerotinių pakitimų kraujospūdį skirti nuo spazminio. Jų dviejų gydymas skirtingas.

Turint arteriosklerotinės kilmės pakeltą kraujospūdį, tokių pacientų širdis dažniausiai būna nepadidinta. Jie negaluoja dėl kraujo menko pritekėjimo į širdies raumenis ir į smegenis. Dėl to gaunasi tam tikri reiškiniai, jie pamiršti anksčiau šiam skyrui. Tad išsiskirkite ir

Gen. Mikas Rėklaitis, klausant kun. A. Trakiui, B. Brazdžioniui ir kitiems Lietuvis sodybos Chicagoje gėlynuose skelbia, kad reikia lietuviams seneliams steigti panašias sodybas kiekvienoje lietuvių gyvenvietėje.

Nuotr. M. Nagio

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KVIETIMAS

Australijos, to tolimo žemės pakraščio, lietuviai kas antri metai rengia Australijos Lietuvių dienas. Jos paprastai vyksta didžiuosiuose šio krašto miestuose: Adelaidėje Melbourne ir Sydneyje. Lietuvių dienų, kurios įvyks 1976 m. gruodžio mėn. 26-31 dienomis, šeiminių garbė tenka Melbourne lietuviams. Lietuvių dienų programą sudarys šie parengimai: A.L. Bendruomenės — Krašto tarybos atstovų suvažiavimas, dainų šventė, tautinių šokių šventė, sporto šventė, literatūros, dainos ir muzikos vakaras, jaunimo vakaras, meno ir tautodailės paroda, teatro spektaklis, atskirų organizacijų metiniai ar nepaprasti suvažiavimai, kaip lietuvių studentų, L.V.S-gos „Ramovė“, lietuvių inžinierių ir kitų. Toms dienomis, jei rasis pakankamas pageidaujančių skaičius, bus daromos trumpalaikės ekskursijos į artimesnes ir vertas pamatyti Viktorijos vietas. Ta pat proga primintina, kad ilgėnės ir tolimesnės vietovės ekskursijas organizuoja Viktorijos turizmo biuras.

Visuose čia suminėtuose parengimuose dalyvauja visos Australijos lietuviai: vieni kaip aktyvūs parengimų dalyviai; sportininkai, dainininkai, šokėjai ir t.t., kiti kaip stebėtojai ar Lietuvių dienų proga atvykę viešnagėn pas savo gimines ar draugus.

Australijos lietuviai sekame kitų kraštų tautiečių veiklą ir džiaugiamės jų atsiekimais. Mes tikime, kad kitų šalių tautiečiai stebi mūsų darbus. Džiaugėmės, kada mus lankė garbingos atminties Juozas Bačiūnas, dvasios vadai — vyskupai, šaukūs sportininkai, mieli solistai D. Stankaitė, G. Čapkauskienė, S. Baras ir kiti. Jų atsilankymai mus džiugino ir stiprino dvasią ryžtis ir dirbti.

Pradėję paruošiamuosius būsimų Lietuvių dienų darbus, iš anksto nuoširdžiai kviečiame užjūrių tautiečius atvykti tomis dienomis į Australiją. Atvykę čia pamatysite mūsų gyvenamą kraštą, geriau jį pažinsite, aplankysite savo gimines ar draugus, stebėsite mūsų tautinį darbą, vertinsite jį, bendrausite su mumis, o tuo pačiu dvasiniai stiprinsite mūsų ateities darbams.

Kviesdami patikiname Jus, kad svečiai, kurie pagėdausite, būsite apgyvendinti Melbourne lietuvių šeimoje. Šis lietuviškas sveikėtinis turi tapti savo gydytoju, plačiau čia negalima leisti į smulkmenas. Nenusimink, šitokios negerovės susitvarko — susitvarkys ir tamsios šeimoje negerumai. Vėl galėsite toliau gyventi santuokoje. Šitokia netvarkoma negerovė dažnai esti priežastimi šeimyninių audrų, neretai privedančių prie stipresnių šeimos sukrėtimų. Sėkmės, vėl parašykite.

tingumo paprotys visose Australijos Lietuvių dienose buvo ir ateityje bus vykdomas. Užjūrio broliai, laukiame jūsų!

K. J. Lynikas

Mūsų kolonijose Worcester, Mass.

SIUNČIA REZOLIUCIJAS

Moteryų sąjungos 5-ta kuopa per kiekvieną susirinkimą paruošia ir išsiunčia rezoliuciją mūsų valst. senatoriams ar kitiems valdžios pareigūnams, prašydama nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Nors šios valstybės smurtu užgrobtos ir praėjusių metų vasarą įvykusioje Saugumo konferencijoje Helsinkyje sovietams paaukotos, nepaisant to, lietuvių katalikės Moterų sąjungos 5-tos kuopos narės nenurimame, kol mūsų pavergta tėvynė Lietuva bus išvaduota iš sovietų vergijos. Rugsėjo mėnesį viena rezoliucija, pasiūsta arkivyskui J. Bernardin, kuris yra prezidentas National Conference of Catholic Bishops. Vyskui savo suvažiavime priėmė kuopos pasiūstą rezoliuciją, arkivyskupas J. L. Bernardin atsiuntė pirm. J. Mack gražų padėkos laišką, primindamas, kad konferencijoje šis dalykas bus iškeltas. Rezoliucijomis rūpinasi kuopos pirm. J. Mack ir antroji vicepirm. E. Alavošienė.

Šiuo gražiu Moterų sąjungos 5-tos kuopos pavyzdžiu turėtų pasiekti ne tik kitos Moterų sąjungos kuopos, bet visos organizacijos.

— Vieno galiono gazolino sprogimo jėga lygi 14 lazdelių dinamito.

WINDERS MEDICAL ARTS. 3213 W. 63rd Street Tel. WA 5-4787

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI PRISTATYMAS NEMOKAMAI Mes patefonuosim jūsų gydytojų

Apdėkta skelbtis dien. DRAUGAS neįsilaikė skaitomas lietuvių dienraštis. G. skelbtis kai nos visiems prielaima.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3200 SO. HALSTED STREET TEL. - CA 6-7253
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-0000

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$26.00.

	Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.00
Canada		25.00	15.00	10.00	5.50
Kinras		23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje		26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis		16.00	8.50	—	—

Pašto laiškas mašinai, pakvitatimai už gautas prenumeratas neaiškinami. Ant DRAUGO pfl kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiara. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:

XEROX UNIVERSITY MICROFILMS

300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2858 West 63rd Street

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6556

Priima ligonius pagal susitarimą.

Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

Marquette Medical Center

6132 So. Kedzie Ave.

Val: pirmad., antrad., ketvirtad., ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

6 iki 7:30 val. vakaro.

Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.

Pagal susitarimą.

Ofiso telef. WA 5-2670

Rezid. tel. WABrook 5-3048

Tel. ofiso RE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.

antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir Emocijų Ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akių Ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penktad. nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 — LO 1-4603

Jei neatliepia 561-1070

ODOS LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai: 1002 No. Western Avenue.

5214 No. Western Avenue

Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Avenue, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Išskyrus trečiadienį, šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvius gydytojas)

3925 West 59th Street

Val: pirmad., antrad., ketvirtad., ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad

KOVAI UŽ ŽMOGAUS TEISES

Pasauly greitai pasklido žinia, kad šiuo metų Nobelio taikos premija paskirta Sovietų Rusijos mokslininkui, dabar disidentui, skriaudžiamųjų užtarėjui Adrieui Sacharovui. Žinia nustebino laisvuosius ir pritrenkė komunistines viršūnes. Laisvasis pasaulis tai priėmė su džiaugsmu, o komunistai tylėjo, kol gavo instrukcijų iš politinių vadų. Tik vėliau Maskvos žinių agentūra Tassas oficialiai pareiškė, kad tai yra "antisovietinis žygis ir detentės silpninimas", nes premija paskirta "antipatriotiui".

Komunistiniu žargonu kalbant, patriotas tėra tik tas, kuris klusniai vykdo partijos įsakymus. Mokslininkas ar nemokslininkas, rašytojas ar menininkas, darbininkas ar valdžios pareigūnas turi tik vieną "patriotizmo" žymę — jis vykdo partijos įsakymus, kelia revoliuciją, įeigų gyvena svetur, tarnauja komunistinei valdžiai, įeigų yra komunistiniame krašte.

Sacharovas buvo laikomas patriotu, kol dirbo Sovietų įėjai demonstruoti reikalingas hidrogeno bombas. Jis tapo "antipatriotu", prarado algą ir visas privilegijas, kai pareikalavo, kad atominės bombos nebūtų naudojamos žmonijai žudyti, ypač, kai jis pradėjo užtarti persekijamus totorius, žydus, rusus ir net lietuvius. Jo vardas žinomas net Sietu Kudirkos byloje, žinomas iš "Kronikos" skelbtu kratu, daromų net Vilniuje tik dėl to, kad kuris nors turėjo ryšį su Sacharovu.

Laisvasis pasaulis, kuris supranta komunistinę grėsmę ne tik ginklavimosi rungtyse, bet ir sutartųjų lauzymu, bet ir nuolatiniu neramumu kėlimu Vakarų kraštuose, džiaugiasi, kad pagerbtas žmogus, kuris, net rizikuodamas gyvybe, gina žmogaus teises, surašytas Jungtinių Tautų pirmojo deklaracijoje ir pasirašytas net Sovietų Rusijos atstovu. Kai žmogaus teisės komunistų neigiamos, tai ir kovos už tas teises vertinimas reikiama kovojančio asmens teisingą kelią kryptį.

Kova už žmogaus teises šiandien yra prieš žmogaus pavergimą. Jei vergijos panchiai dar nėra nukritę net ir Vakarų kraštuose, kaip Afrikos ar Azijos naujose valstybėse, kur kolonistus pakeitė vietiniai diktatoriai, tai čia bent yra aiškesnių viltų praktinti kelių laisvės, žmones atleįiant ir juos laisvam gyvenimui ruošiant. Tuo tarpu apie komunistinį kolonializmą Vakaruose vengiamą net kalbėti. O vergija ir tirionų siutėjimas ten yra didesnis ir jau tęsiasi daugiau kaip pusimtį metų. Ta tyla laikoma valstybinio sambūvio ir vadinamos dententės vardu.

Todėl Maskvos radijo komentatorius Juris Kornilovas, išreikšdamas partijos nusiteikimą, priminė, kad "savo veikla tas buvęs mokslininkas jau seniai yra atsistojęs į antipatrioto ir taikos koegzistencijos politikos priešio poziciją". Ir toliau sako, kad jo veikla susideda, "skleidžiant pareiškimus, šmeižiančius valstybinę sistemą, Sovietų Sąjungos vidaus ir užsienio politiką". Toks aiškinimas — tai gasdinimas Vakarų valstybių, kurios apie taikos premijos paskyrimą praneša ir kurios yra įspainiojusios i detentės politiką.

APIE SALEZIECIUS

Popiežius Paulius VI pasiuntė Saleziečių vienuolių vyriausiam vadovui kunigui Ricceri, didžiai įvertindamas saleziečių pasišventimą ir uolumą misionierių veikloje. Lygiai prieš šimtą metų, pažymi Popiežius, pirmieji saleziečiai misionieriai išvyko misionijam darbu i Buenos Aires, Argentinoje. Porai metų prasklaidę, juos sekė ir švento kunigo Jono Bosko įkurtos Marijos —Krikš-

čia kiekvienas, kuris yra nusistatęs prieš nuolaidas komunizmo siekimams ir detentės politiką, yra apšaukiamas šalčio karo kurstytoju ir žmonijos taikos priešu.

Tačiau Rytų Berlyno mėnesinis žurnalas "Sovietų mokslo ir visuomenės svarstymai" liepos mėnesio numery išidėjo A.J. Sobolevo, Marksizmo - Leninizmo instituto dėstytojo, paskaitą, kurioje apie koegzistenciją taip kalbama: "Koegzistencija... atidaro naujas, nepalyginamai palankias perspektyvas pagrindiniams revoliucijos pakeitimams ir pačiam socializmui. Koegzistencija yra naujas plačios apimtės pasaulinės revoliucijos pažangos etapas". Jis taip pat primena, kad "koegzistencija nėra kova už taiką; nėra susitaikymas tarp socializmo ir kapitalizmo; nėra atsisąjėdijimas revoliucinės veiklos". Taigi išvados aiškios — sambūvis ir detentė reikalingi tik komunistinei revoliucijai plėsti ir laisviesiems apgaudinėti.

Ar A. Sacharovas galės gruodžio 10 d. nuvykti i Norvegiją atsiimti Nobelio taikos premijos, —tai klausimas, kurį šiuo metu stato pats kovotojas už žmogaus teises ir tuo susirūpinęs laisvasis pasaulis. Premijos negalėjo atsiimti ir rašytojas A. Solženicynas, kol jis pačių komunistų nebuvo ištemtas iš savo krašto. Šiuo atveju svarbiau yra viešas pripažinimas tos kovos, kuri tęsiasi per visą žinomą žmonijos istoriją, kovos už žmogaus teises ir laisves, kovos prieš tironiją ir žmogaus pavergimą. Kadaise tas pats Sacharovas rašė, jog "šio metų žmonijos nelaimė glūdi tame, kad jo techninė pažanga yra pasiekusi didelių aukštumų, bet tuo pat metu to lygio nėra pasiekę savo dvasinėse aukštumose politiniai ir valstybių vadai".

Ne visuomet premijos paskiriamos verčiausiems žmonėms, bet tik labiausiai išryškėjusiems savo veikla ir turintiems pakankamai užtarėjų ir rėmėjų. Tai lengva tokių žybtelėjimų rasti laisvajam pasauly, bet sunku sužibėti kovoje už geležinės uždangos. Čia kovotojams retai tenkia rizikuoti gyvybės kaina. Komunistinė aplinkoj tik pastoviai kova, nepalaužiamą ištvermę ir iškiliu virš vergų minios tesudaro progą atkreipti dėmesį i kovotojų Nobelio premijos skyrimo komisijai, juo labiau atkreipti dėmesį pasaulio žmoniems. Solženicynas yra talentingas rašytojas, neparduodąs savo talento vergijos nešėjams, Sacharovas — žinomas mokslininkas, kovojąs už žmogų ir jo teises gyventi žmogišku gyvenimu vergų valstybėje. Čia ir krypta visų akys i tuos, kurie pajėgia heroizmą išlaikyti auka ir baimės nugalėjimu.

Šia proga atkreipiame dėmesį ir i savo tautos didvyrius bei žymiuosius kovotojus, gyvenančius pavergtoje tėvynėje, persekiojamus dėl laisvės troškimo, dėl tikėjimo ir žmoniškumo išlaikymo. Premijų jiems neskers, bet jie patys yra premijos tiems, kurie jais seka, iš jų herojiškos aukos savo tėvynės likimo sprendimą. Jie šiandien yra kartu su A. Sacharovas, nes veda tą pačią kovą už žmogaus ir tautų teises.

P. S.

PORTUGALIJA PRIE BEDUGNĖS

Demokratinė vyriausybė nepajėgia pašalinti suirutės

GEDIMINAS GALVA

Pakrikimas kariuomenėje

Kariuomenės dalių viršininkai pasipriešino prezidento Goncalves paskyrimui generalinio štabo viršininku. Prezidentas turėjo atsisakyti savo bičiulio paslaugų šiuo metu labai atsakingose pareigose. Panašus nesusklausymas ryškus visoje Portugalijos kariuomenėje, kai daliniai kelia sąlygas savo viršininkams. Kai kurie daliniai daliniai vis dar tebesaugo komunistų partijos įvairias įstaigas nuo kitų dalinių užpuolimo. Beja, Evora, Monsanto, Oporto kariai priešinasi perkėlimui i kitas vietas. Prezidento buveinė saugantis karinės policijos dalinis nesutinka eiti kitų pareigų. Artilerijos dalinys prie Lisabonos orinio uosto taip pat pasipriešino perkėlimui. Kariai invalidai tebetrukdo eismą, reikalaudami didesnio atlyginimo.

Nuo 1974 IV.25 iki šio metų karo sandėlių dingo 20,000 automatinių šautuvų. Jie buvo išdalinti civiliniams gyventojams, o daugumas atiteko komunistams, kurie atvirai šneka: "Pergalė suaukštėja, bet mes laimėsime". Pergalė reikalingi ginklai. Juo daugiau komunistai turės ginklų, juo pergale bus lengvesnė. Komunistai ruošiasi paskutiniam kovos tarpinui —pilietiniam karui, kraujo praliejimui.

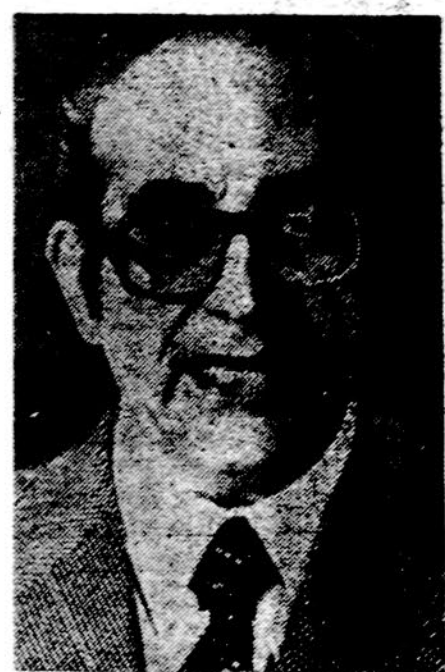
Vyriausybė turi 850 ištikimus karius Lisabonoje, bet jie negauna ginklų iš sandėlių.

Sunki pradžia

Azevedo tris savaites vedė derybas su partijomis sudaryti vyriausybę. Komunistų partija kėlė įvairiausių reikalavimų, stengdamasi išlaikyti bent dalį ankstesnės įtakos vyriausybėje. Ji teigė, kad Viešųjų darbų ministeriją ir kai kurias šalutines pareigas.

Ka tik sudarius vyriausybę padarytas pasikėsinimas Azevedą nužudyti. Komunistų partija senu įsišėgėjimu vedė pikta propagandą: kareiviai, žudykite savo vadus, jie jie fašistai. Vyriausybė nutarė uždaryti komunistų partijos radijo siustuvus, bet kariai daliniai įsakymo neįvykdė. Tik patikimieji kariai šiam įsakymui pakluso.

Metalo gamyklų darbininkai paskelbė vienos valandos streiką, reikalaudami padidinti atlyginimą. Ketvirtio milijono metalo pramonės darbininkų vadai komunistai pareiškė, kad jie nevesia derybų su buržuazijos atstovais. Jei vyriausybė nepadidins atlyginimo, minėti darbininkai skelsią visuotinį streiką. Šiai minčiai toliau pritarė Alentejo srities, kurioje įtakingi komunistai, žemės ūkio darbininkai, jei žemės ūkio ministeris nepašalins buvusio žemvaldžių iš jiems priklausiusių ūkių ir jų nepadės i kalėjimą.

Portugalijos prezidentas Costa Gomes, kuris neseniai buvo i Maskvą nuvykęs ir tarėsi su Sovietų vadais

zidento kelinė įvyko ka tik sudarius vadinamą demokratinę vyriausybę. Keturių dienų viešnagės metu jis buvo L. Brežnevo priimtas ir pasirašė sutartį bendradarbiauti užsienio politikos, ūkio ir kultūros srityje. Kiek toli sieks šis bendradarbiavimas, galima tik spėlioti.

Minėtam pasitarimui i sutartį pasirašyti iš anksto buvo ruošiamas kelias. Tass korespondentas M. Artušenkovas pasiuntė gana nuostabių straipsnių "Portugalija: sunkus revoliucijos kelias", kuris buvo įdėtas svarbesniuose laikraščiuose. Ten liaupsinama portugalų komunistų partija, bet pamištama prieš du mėnesius "Pravdoje" skelbta mintis, kad tik komunistų partija — proletariato vadovė gali įgyvendinti revoliuciją. Ryškus ir pačioje "Pravdoje" pakitimas, nes X. 5 laidoje kiek platesniame prezidento atsilankymo paminėjime stengiamasi rankas nusiplauti, o komunistų - socialistų kovą palikti portugalams. Spaudoje daroma užuomina, kad Sovietai tegali paremti portugalų komunistų partiją tik finansais. Tokia yra viešoji Sovietų politika Portugalijoje: sutartimi dangstyti paramą komunistų partijai, kaltinti vakariečius, ypač CIA, ir stebėti įvykių raidą.

Portugalijos komunistai per trumpą laiką daug laimėjo, bet nepajėgė padaryti perversmo. Azevedo taip pat nesijaučia tvirtas. Jo žodžiais: "Dabartinė vyriausybė nėra pajėgi valdyti net Lisabonos. Vyriausybė jaučia didelį kairiųjų ir kairės linkmės šalininkų pasipriešinimą". Kairieji yra komunistai, o kairės linkmės šalininkai yra susitelkę liaudies demokratiniam sąjūdyje.

Lisabona dar ne Portugalija. Šiaurės i Vidurio Portugaliją priitaria vyriausybė, bet pietinėje dalyje, netoli Lisabonos, yra komunistų tvirtovė. Šiose sąlygose pakrikusi Portugalija gali padaryti nelemus žingsnius arčiau bedugnės, nors vyriausybė šaukia: drausmės, didesnės drausmės.

KOMUNIZMO KŪRĖJŲ IR GENDYTOJŲ DAUGĖJA

1972 m. iš komunistinės Rusijos i JAV atvyko — 453, 1973 — 1450, 1974 — 3.490, 1975 m. atvyks mažiau apie 4.000.

Nė vieno iš tų imigrantų nėra kolūkio ar fabriko darbininko. Visi inteligentai, baigę Markso, Lenino, Stalino mokyklas, institutus, gerai gyvenę Sovietų Rusijoje, buvę komunistų partijos nariai ir vadai.

VYRIAUSYBĖ BE DANTŲ

Demokratija tik parodai

A. J. STANIUS

Vakarų Europa naujosios vyriausybės sudarymą Portugalijoje demokratiniais pagrindais sutiko palankiai, bet rezervuotai. Tai buvo žingsnis tolyn nuo anarchijos, nuo civilinio karo, nuo komunistinės diktatūros ir žingsnis artyn prie ekonominės ir moralinės tvarkos atstatymo visame krašte. Trijų generolų triumviratas turėjo nusileisti savo tautos ir V. Europos valstybių spaudimui.

Tas nusileidimas yra tik paviršutinis. Tiesa, vyriausybėje yra demokratinis elementas. Joje yra socialistų, populiariųjų demokratų ir komunistų partijų atstovai, nepartiniai asmenys ir kariškiai. Tačiau tos vyriausybės ministrai yra be dantų, kad galėtų įkasti i sunkias krašto problemas.

Viena, tie ministrai neturi laisvės tas problemas spresti savarakiškai, nes galutinis jų sprendimų i įstatymų leidimas tebėra karinės juntos rankose. Antra, išidėmetini yra žodžiai, pasakyti min. pirm. Azevedo prisaikdinant naujuosius ministerius: "Kaip i prezidentas, aš taip pat atmetu socialinę demokratiją, kaip galutinį revoliucijos siekimą". Reikia, demokratinę partijų ministeriai yra išpėti atsižadėti savarakiškumo, neskleisti tautoje demokratinės laisvės idėjų ir neįvesti demokratinę reformų.

Revoliucijos tikslas tebėra karinė arba komunistinė diktatūra. Dabartinė laikinoji vyriausybė per keturis mėnesius, kol įvyks nauji rinkimai i nuolatinę seimą, turi tik krašte atstatyti tvarką. Dabartinė vyriausybė turi daugiau kritikuoti ir trukdyti, negu rėmėti. Pirmoje eilėje yra karinė junta, kuri demokratinę idėją nepritaria. Antroje —ginkluoti komunistai, jų šalininkai —kraštutinės kairiųjų ir dešiniųjų grupės, kurių atstovai nepateko i ministerių kabinetą.

Pažymėtinas faktas, kad ministerių kabinetas neįeina nė vienos demokratinės partijos vadai. Jie sąmoningai laikosi nuosaliai, žinodami, kad i šita šeštoji laikinoji vyriausybė greitai subyrės, o jei i išlaikytų keturis mėnesius, tai daug pažangos krašto sutvarkymui nepadarys. Tada nei komunistai, nei kitos grupės negalės ju asmeniškai kaltinti už nesugebėjimą valdyti.

Dabartinė vyriausybė yra tokioje padėtyje, kad jai daug lengviau būtų sukurti naują valstybę iš nieko, negu dabar priekelti tautą iš demoralizuotų politinių ir ekonominių griuvėsių. Pačios didžiosios problemos yra infliacija (šiuo metu didžiausia Portugalijoje, negu kurioje kitai V. Europos valstybėje), nedarbas (kas penktas portugalas neturi darbo), likvidavimas prievartinės pramonės (negauna kreditų), tuščias valstybinis bankas (sunku gauti paskolų) ir žemės ūkio pakrikimas. Prie to dar prisideda tūkstančiai portugalų iš buvusių kolonijų pabėgėlių, kurie grįžo kaip stovi, neturi pastogės ir neranda darbo.

Tokiam milžiniškam krašto atstatymo darbiui reikia labai vieningos ir pasiaukojančios visų gyventojų valios, o jos šiuo metu visoje Portugalijoje kaip tik nėra.

Atsistatymo pagrindas Kiekvienoje agrikulūrinėje valstybėje ekonominio atkūrimo pagrindas yra žemės ūkio produktai. Visa šiaurinė Portugalija yra žemdirbių kraštas. Prieš revoliuciją ten buvo tokių stambių darbininkų, kurie turėjo iki pusės milijono akrų žemės. Revoliucijos pradžioje tie darbininkai pabėgo Prancūzijon arba Pietų Amerikon. Žinoma, ne su tušiomis kišenėmis. Paskui juos dingo ir ūkvedžiai su raktais. Liko tik ūkių darbininkai. Nebegaudami algų ir negalėdami būti nevalge, jie ėmė tuštinti tų ūkių atsargas, esančias sandėliuose: kai kur grūdus, kai kur vynu, kai kur lupdami nuo korkų medžio žievę, kai kur ūkio padargus —viską pardavdami ir pinigus pasidalydami. Sandėliai greit ištuštėjo. Korkų medžio žievė per vieną naktį neataugo. Atėjo badas. Komunistai pradėjo raginti žemdirbius streikuoti. Vietoje streiko žemės ūkio darbininkai būriais pradėjo traukti i artimiausias kareivines ir karių viršininkus spausiti, kad jiems duotų valgyti. Juk kariškiai valdo kraštą!

Karinė junta skubiai nusavino 203 dvarus ir žemę pasilė kaip nuolatinę nuosavybę žemės ūkio darbininkams. Vyriausybė sutiko duoti tai žemei pirkti kreditus iš 6 procentų. Darbininkai su viskuo sutiko, bet atsisakė už paskolą mokėti procentus, kai kiekvienas centas jiems patiems reikalingas. Tad pati svarbioji ir sunkioji dabartinės vyriausybės problema yra Portugalijos žemės reforma. Žemės ūkio ministeris yra socialistas Lopez Cordosa. Kaip jam seksis praversti tolimesnę žemės reformą, taip atsilieps i Portugalijos ekonominį atgimimą. Komunistai yra priešingi bet kokiai žemės reformai, reikalaudami, kad žemė priklausytų valstybei, o žemdirbiai, kaip ir Sov. Rusijoje, būtų valstybės vergai. Čia ir bus pats pirmasis naujosios vyriausybės egzaminas prieš jos kritikus ir priešius. Nuo to egzaminu taip pat priklausys, kaip ilgai ta vyriausybė galės išlaikyti.

BUTELIO VELNIUKAS

ROBERT LOUIS STEVENSON

Išvertė P. Gaučys

5 Kai Kivis dirstelėjo i jį, jis garsiai suriko, nes tai kaip tik buvo piešinys namų, jo matytų vaizduotėje.

— Man labai patinka šitie namai, — jis galvojo. — nors man nepatinka kelias, kuriuo jie ateina pas mane, tačiau dabar jis man nesudaro blogo įspūdžio ir galvoju pasinaudoti tiek geru, tiek blogu.

Jis architektui pareiškė visus savo pageidavimus, kaip jis norėtų tuos namus apstatyti baldais, sienas papuošti paveikslais ir smulkiais puošmenoms stalus. Ir jis atvirai paklausė architektą, kiek vis tai kainuos.

Architektas smulkiai išklausinėjo ir paėmęs plunksną pradėjo skaičiuoti. Baigęs skaičiavimą, išvardijo tą pačią sumą, kurią Kivis buvo paveldėjęs. Lopaka su Kivi susižvalgė ir linkterėjo pritardami.

— Visai aišku, — galvojo Kivis, — kad noriu ar nenoriu, o šities namai bus mano. Jie ateina iš velnio. Ir aš bijau, kad nieko gero iš to nebus. Tik dėl vieno dalyko esu tikras: kol šitas butelis bus pas mane, aš susilaikysiu nuo bet kokio pageidavimo. Bet su namais jau esu surištas ir turiu priimti ne tik kas gera, bet taip pat ir bloga.

Ir taip jis susitarė su architektu ir pasirašė dokumentą.

mentą. Paskui Kivis su Lopaka vėl sėdo i laivą ir išplaukė i Australiją, nes jiedu sutarė visiškai nesikišti i namų statybos bei jų apstatymo reikalą, bet viską palikti architektui ir butelio velniuko nužiūrai.

Kelonė buvo sėkminga, tik Kivis visą laiką turėjo saugotis, nes buvo prisiekęs nieko daugiau nenorėti ir nebeimti velnio dovanų. Jiedu grįžo, kai suėjo architektui duotas laikas. Šis jiems pasakė, kad namai jau esą baigti, ir tada Kivis su Lopaka laivu "Hall" per Koną išplaukė apžiūrėti namų ir įsitikinti, ar visa buvo tiksliai atlikta pagal Kivio regėjimą.

Pasirodo, namai stovėjo kalno pašonėje ir buvo matomi nuo laivų. Viršuje miškas kilo ligi lietingųjų debesų, apacioje — juodoji lava driekėsi ligi pakraščio uolų, kur senieji karaliai buvo palaidoti. Tuos namus supo sodas, kuriame žydėjo įvairiausios gėlės. Taip pat vienoje pusėje buvo papajų (Atograzų medelis ir vaisius, panašus i meloną. Vert. p.) daržas, o kitoje — duonmedis, tiesiai priešais — jūra. Buvo įbestas laivo stiebas ir ant jo plevesavo vėliava.

Patys namai buvo trijų aukštų su erdviais kambariais ir plačiais balkonais. Langų stiklai buvo tokie puikūs ir permatomi, kaip vanduo, ir šviti, kaip diena. Kambariai buvo apstatyti įvairiausiais baldais. Ant sienų aukso rėmuose kabėjo paveikslai: laivų ir kovojančių žmonių, gražiausių moterų ir ypatingų vietų paveikslai. Niekur pasaulyje nėra tokių šviesiaspalvių paveikslų, kokius Kivis rado kabančius savo namuose.

Puošmenos buvo nepaprastai puikios: skambą laikrodžiai ir dėžutės, galvomis belinksi žmogeliukai, knygos su splavotais piešiniais, iš visų pasaulio dalių brangūs ginklai ir elegantiškiausios mislių žaidimai, vieno žmogaus laisvalaikui užimti. Kadangi niekas

nenorėtų gyventi tokiuose kambariuose ir vien tik vaikščioti bei žiūrėti, buvo padaryti balkonai, tokie erdvi, kad juose laisvai galėjo sūtilpti vis miesto gyventojai. Todėl Kivis nežinojo, kurį kambarį pasirinkti: ar užpakaliniam portike, i kurį dvelkė kalnų vėjelis ir žiūrėjo i daržus bei gėles, ar priekinį balkoną, kur galėjai alsuoti jūros orą, žiūrėti i kalno atšlaitę ir matyti "Hall", kas savaitę plaukiojantį tarp Hookenos ir Peles kalvų, ar burlaivius, vežančius medį, ava-ava ir bananus.

Kai jiedu viską apžiūrėjo, Kivis su Lopaka atsiedo portike.

— Na, — paklausė Lopaka, — ar visa yra taip, kaip esi svajojęs?

— Man stinga žodžių išsireikšti, — atsakė Kivis. — Visa yra geriau, negu svajočiau, ir aš esu apkvaišęs nuo pasitenkinimo.

—Bereikia apgalvoti vieną dalyką, — tarė Lopaka, — būtent, ar visa tai negalėjo įvykti savaimingai, be jokio butelio velniuko įsikišimo. Tad jeigu aš nupirkčiau butelį ir paskui negaučiau burlaivio, kurio taip noriu, aš būčiau veltui įkišęs pirštus i ugnį. Aš tau daviau žodį, aš žinau, tačiau aš visgi manau, kad tu galėtum nam suteikti dar vieną įrodymą.

— Esu prisiekęs daugiau nebeimti velnio pataravimų, — pareiškė Kivis. — Aš jau pergilai ibridau.

—Man atrodo, tai nebus patarnavimas — atsakė Lopaka. Aš tenoriu pamatyti patį velniuką. Su tuo aš nieko nelaimiu ir dėl to nieko nereikia gėdytis. Ir vis tik, jeigu aš jį pamatysčiau, iš karto įsitikindčiau. Tad nesipriešink mano norui ir leisk pamatyti velniuką, o po to, štai paruošti pinigai, ir aš nuperku butelį. (Bus daugiau)

PHILADELPHIA Pa.

DIDELI ĮVYKIAI

Vasara prabėgo beveik nepajusę, štai, vėl į rinkamąjį politinį, kultūrinį, organizacinį darbą. O tu darbu, jau praėjusią vasarą, buvo daugiau nei kitais metais. Čia ateina JAV 200 metų nepriklausomo gyvenimo sukaktis. Čia Philadelphia, kitamet vyks ir Tarptautinis Eucharistinis kongresas. Šiuose įvykiuose ir lietuviai turės savo dalį. Sudaryti komitetai, planuoti darbai, daromi pasiūlymai. Pasiūlymams laiko liko nedaug. O juk nepakviesi, kad ir čiaurioniečių, už mėnesio ar dviejų koncertuoti Philadelphiaje nepriklausomybės sukakties proga ar ekumeninio kongreso metu giedoti katedroje per lietuvių ruošiamas mišias, kanklėmis palydinti. Atrodo, kad lietuvių dienos, ateinančių metų programose, bus šeštoji ir septintoji rugpjūtis.

O juk turime ir mažesnių, vietinio pobūdžio darbų ir įvykių. Čia tenka stabtelėti prie Lietuvių namų.

Vincas Šalčiūnas — Lietuvių namų bendrovės valdybos pirmininkas. Nuotr. K. Čikoto

PASALPINIS KLUBAS VIRTO LIETUVIŲ NAMAIS

Lietuvių Muzikinio namo Bendrovė, praėjusį pavasarį, persiorganizavo iš pašalpinio klubo į akcinę Lietuvių namų bendrovę. Persiorganizavimas, su nauju įstatu priėmimu ir patvirtinimu valdybos įstaigose, buvo sunkus ir truko ilgai. Nelengva buvo buvusio pašalpinio klubo vadovybei ir nariams pripažinti, kad klubas toliau išsilaikyti negali. Reikėjo rasti išeitį, priimtiną ne tik buvusiems klubo nariams, bet patrauklią ir plačiai lietuvių visuomenei. Persiorganizavimo darbus vadovavo Vincas Šalčiūnas.

Lietuvių namai buvo tarsi magiškas žodis, padėjęs nugalėti kliūtis ir klubo pardavimo pagundas. Lietuvių namų idėja pasirodė priimtina visiems. Dar daugiau — Lietuvių namai virto kuone visu Philadelphiaje ir plačių apylinkių lietuvių rūpesčiu.

Lietuvių namų bendrovės tarybon buvo išrinkti daugumojė vidurinėsios kartos asmenys. Ta-

Gediminas Surdėnas Philadelphiaje Lietuvių namų b-vės tarybos pirmininkas. Nuotr. K. Čikoto

rybai pirmininkauja G. Surdėnas. Buvo priimtas arch. Jono Stelmoko paruoštas, namų pertvarkymo bei atnaujinimo planas.

Lietuvių namų pastatas statytas 1908 metais. Pritaikant jį naujai paskirčiai ir laiko reikavimams, teks išleisti nemaža pinigų. Taryba rūpinasi darbų vykdymu bei lėšų telkimu. Darbai, daugiausiai talkos būdu, vyksta jau nuo pavasario. Darbams vadovauja ir pats dirba inž. Putinas Mašalaitis. Talkininkais yra jaunimas ir vyresnieji. Talkininkai reikalingi ir toliau. Dirbama vakarais, antradieniais ir ketvirtadieniais, nuo 6 val. Talkos reikalu galima skambinti darbų vadovui P. Mašalaičiui, telefonui: 215-687-3048.

O iš kur pinigai?

Padėjome pastatyti Jaunimo namus Chicagoje. Stipriai parėmėme Kultūros židinio statybą New York'e. Ir kai juos lankydami džiaugėmės, tartum priekaišto šešėlis palietė ne vieną. Padėjome Chicagoje, padėjome New Yorkui, bet užmiršome save. Lietuvių namai, daiktai, turės atstoti mums ir Jaunimo centrą ir Kultūros židinį. Lietuvių namai mums bus tuo, ką juose, bendromis jėgomis padarysime.

Namų atnaujinimo darbai buvo pradėti panaudojant pinigų, dar pašalpinio klubo skirtus panašioms tikslams. Darbams tęsti, tačiau, reikia ju sutelkti daugiau. Lietuvių namų b-vės taryba pinigų telkimui yra numatiusi keletą būdų. Vienas jų yra akcijų pardavimas. Akcijos įsigiję asmuo ne tik tampa Lietuvių namų, bet dalyvauja ir ju administravime. Akcijos kaina — šimtas dolerių. Akcijas platinti pavesta tarybos nariams — Petriui Dideliui ir Juozui Lukui.

Keturi tūkstantininkai

Lietuvių namai jiems skiriamą uždavinį atliks, jei visi nuosirdžiai jais rūpinsimės ir darbu bei pinigais juos remsimės. Turime jau gražių pavyzdžių. Tai asmenys, dar akcijų neatspausdinus, įteikę Lietuvių namų kūriniui, po tūkstantinę. Pirmąją tūkstantinę įteikė Birutė Valašienė. Sekančios tūkstantinės buvo gautos iš Elenos ir Antano Tarvydų, Bronės ir Jono Karasų ir Janės ir Kazio Kaulinių. Daug daugiau asmenų yra įsigiję mažesnius akcijų kiekius.

Lėkštė — 25 doleriai

Pasirodo, kad lėkščių pagalba, sėkmingai pinigai telkiami ne tik politinių partijų reikalam. Svarbu turėti gerą tikslą. O ar gali būti geresnis tikslas kaip seno, daug kartų taisyto ir vis vandens nesulaikančio stogo pakeitimas nauju. Taip, Lietuvių namams reikia naujo stogo.

Atrodo, kad stogas gali kainuoti 5-7000 dolerių. Šiai sumai sutelkti, Lietuvių namų taryba ir kviečia mus visus į koncertą — banketą, kuris įvyks spalio 25 d. Lietuvių namuose, 2715 E. Allegheny Ave. Philadelphiaje. Koncerto programoje dalyvauja akordeonistas virtuozas Charles Daubaras ir solistė Violeta Bendžiūtė. Banketo patiekalai ir patarnavimas — Four Chefs. Pradžią 7 val. vakare, kokteilis — 6 val. Šokiams gros 6 asmenų orkestras.

Lietuvių namų bendrovės narių psmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 19 d., 3 val. po pietų. Kviečiami įstoti ir susirinkime dalyvauti ir nauji nariai.

K. Čikotas

— Prancūzijos nacionalinis parkas Vanazas Alpe (53,000 ha) ir Italijos nacionalinis parkas Gran Paradizo (60,000 ha) susijungė, sudarydami vieną tarptautinį nacionalinį parką.

Elena ir Antanas Tarvydai — Lietuvių namų pirmoji tūkstantininkų šeima. Nuotr. K. Čikoto

AUSTRALIJOS ARTISTAI EUROPOJE

Nuo rugsėjo 26 d. iki spalio m. 5 d. Sydnejuje latvių teatro trupė buvo Europoje ir vaidino U. Silinio "Avoto byla". Tai geriausias Silinio veiklas, premijuotas 1974 m. Teatrų festivalyje, kur Sydnejuje, Melbourne ir Canbore buvo rodomi tik Australijoje gyvenančių latvių autorių kūriniai. Šis veiklas parinktas ir Šiaurės Amerikos bei Europos gastrolėms. Veikalo veiksmas vyksta šeštajame dešimtmetyje Latvijoje. Čeka įtaria, kad latvių žurnalistas Piteršenas, kuris į Sovietų Sąjungą atvyko "Life" žurnalo siunčiamas, turi dar ir atskirą uždavinį. Saugumo įstaigos nesiūžta jį areštuoti, bet ieško jo praeityje kokios nors silpnos vietos — Achilo kulno, kad priverstų jį bendradarbiauti. (t)

Birutė Valašienė — Lietuvių namų pirmoji tūkstantininkė. Nuotr. K. Čikoto

RACQUETBALL JAU ČIA! PRADŽIA SPALIO 15 D.

- 5 Racquetball aikštės
- Naujausio suplanavimo
- Iš aukšto apšvietimas
- Pilnai vėsinamas oras
- Žiūrovų galerijoje
- Nemokamos susipažinimų pamokos dienos metu
- Ir galimybė naudotis paskolintom raketėmis ir šviidiniams.

P. S. Ponios ir Panelės, tai puikus būdas numesti svorį ir tuo pačiu metu smagiai praleisti laiką. Racquetball yra naujausia sportinė pramoga moterims ir vyrams.

EVERGREEN BATH and TENNIS CLUB, Inc.
2700 WEST 91ST STREET
(į rytus už California Avenue)
Evergreen Park, Illinois 60642
SKAMBINTI: 425-7200

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

NAMŲ APSILDYMAS

Taisan senus ir įdedu naujus pečius. Pigių išvalau taip pat alvinius ir perdirbu dūjų dujų, įdedu vandens šilumą, kreiptis —
A. BANYNS — 447-8806

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Gery prokur didelis pasirinkimas. Automobilai, baldai, televizoriai, dolerių sertifikatai, maistas, akordeonai 2008 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629. TELEF. — WA 5-2787.

M. A. SIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINTŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETIŠKES PRASYMAI ir kitoki blaškai

HEATING CONTRACTOR

Irenzių mieste ir užmiesty naujus ir senesius visų rūšių namų šildymo sistemų, air conditioning ir vandens šildymo. Dirbu kreip. atnaujinant ir esančiuose.

DOMAS STUKAS

4441 So. Western Ave. Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIŲ COSMOS PARCELES EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos Radijai
Stereo ir oro vėsinant
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TELEF. — WA 5-8063

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA
Taisan ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius, rūsy, dažau.
Zigmas, tel. 778-0833 po 6 v. v.

A. VILIMAS

MOVING
Apraustas perkraustymas
Įvairių atstatymų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1882

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

Please Follow Smokey's ABC's!

ALWAYS hold matches till cold.
BE sure to drown all fires.
CAREFUL to crush all smokers.
Only You Can Prevent Forest Fires.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Drądiniai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave. — 778-2233

SIMAITIS, REALTY

2951 W. 63rd St., 436-7878

BUD'S REAL ESTATE

PIRSKIT — PARDOUSIT — NUOMOSIT
Maloniai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 Archer Ave., 254-5551
135th & Archer Ave. — 257-2967

Savi Namai — Tvirtovė

Liukso 17 metų mūras, 2 auto mūro garažas. Šeima gyventi, arti California ir parko. \$21,500.
Modernus 4 butų mūras, 2 auto mūro garažas. Atskiri nauji šildymai. Centras, air conditioning. Artį Maris High. \$45,000.
1 1/2 aukšto namas ir 2 auto garažas. Artį bažnyčios ir parko. \$18,000.
1 1/2 aukšto 2-jų butų, 19 metų mūras, 2 auto garažas. Kambarius sausa beismė su patalymais. Pušų medžio porūšis. \$22,000.
7 kamb. mūro rezidencija, 2 vonios, air conditioning, karpetai, gražus beismė, 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke \$28,000.
2 butai — 19 metų mūras ir mūro garažas. Nauji atskiri šildymai, air conditioning, karpetai. Irenzių beismė. Per mėnesį gaunama vienas butas. Artį parko \$35,700.
6 kamb. "expandable" 13 metų mūras, 2 auto garažas. Marquette Parke. \$29,900.
6 kamb. mūro namas, 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Pk., bažnyčios. Jau laisvas. \$21,000.
8 butų mūras. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. Alumin. langai. \$15,000 pajamų metams. Artį mūso \$71,700.
2 aukšto mūras puikūs 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausas beismė. Naujas gazu šildymas. Garažas. Artį mūso. \$26,500.

VALDIS REAL ESTATE

2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

DEMESIO!

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

AR REIKIA VIZITINŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Bismieriai jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų luomų statovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreipkitės į "Draugo" spaustuvią visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti kiekvieną kartą.

PLUMBING

Vonių, virtuvės sinkų ir vandens šildytuvų specialistas. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Kreiptis po 5 val. vak.
SERAPINAS — 778-0205

Remkite tuos bismierius, kurie skelbia dienr. "Draugo".

Bismieriams apsimoka skelbtis dienraštyje "Draugo".

HELP WANTED — MOTERYS

KITCHEN HELP

Experienced kitchen help needed. Excellent conditions. Please apply
BLANCO'S RESTAURANT
2747 W. 63rd Street
RE 7-2662

HELP WANTED — VYRAI

PART-TIME

Retired, but not tired — 3 nights, or afternoons, & Saturday. \$50-\$75 per wk. Sal. & Comm. depending on number of hours you are avail. All of this type of work is handed by phone in our off. at the Hillside Shopping Center. (Just off the Eisenhower Expressway at Mannheim). For inter. appt. CALL MR. MARI. TIN Time Tele Marketing, Sub. of Time Inc.
TEL. — 449-8370

ISIGYKITE DABAR

RUDENYS IR PAVASARIAI arba UŽPLYNIŲ PULTINEVIČIUS NAMIE IR SVETUR

I dalis
Kun. Stasys Yla paskaito šią knygą kasdien, kiekvienam jos epizode rasdamas labai didelio pasigėrėjimo.

Kazys Bradūnas laiko šią knygą vienu išskirtiniausių kūrinių išvijoje charakterių ir kalbos grožio požiūriu.
Ji yra Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, gaunamas su modernišku dalininko V. Virka aplanku.

Jos kaina 6 dol.

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTŲ LIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC, knygoje:

"Marijos garbinimas Lietuvoje"

Knyga nėra tik teologinė, ji dėl idomių vietovių aprašymo idėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidominciam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato 446 psl. — Kaina tik \$3.00. Galima įsigyti "Draugo".

INDIJOS RELIGINIS ISMINTIS

originali, dalykinė sūduja apie vieną iš šviesiausių Indų religijos laikotarpių parašyta Vytauto Bagdonavičiaus
Kai Azijos religijos šiandien perka mums savo mokslą ir kai kurios jų sąvokos darosi kasdieniniai mūsų žodžiai, verta yra susipažinti, kas tose religijose yra vertingo ir ko jose nėra.

Šis atspaudas iš Draugo kainuoja 3 dol. ir yra gaunamas Draugo ir pas platintojus.

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI - ir - Giesmių Žodžiai

Esame paruošę mažą, patogią knygutę, pagal kurią kiekvienas katalikas gali sekti šv. Mišių eigą be didesnio susirūpinimo. Kunigas atskaito šv. Mišių dalis, kurios nuolat keičiasi. Mūsų knygutė nurodo reikalingus atsakymus šv. Mišių klausytojams.

Ši patogią knygutę kainuoja 50 centų, trys gaunamos už dolerį. Didesnį skaičių galima pirkti labai piginta kaina. Prašome kreiptis į vadovybę perkant didesnį šios knygutės skaičių.

Rašykite:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

KANADOS ZINIOS

Calgary, Alberta

A.A. MARYTĖ BRUŽGIENĖ

Calgary, Albertos provincijoje, rugsėjo 14 d. vėžio ligos pakirsta mirė mokytoja Marytė Bružgienė — Skrebulytė, gimusi Pakuonio valsčiuje 1911 m. kovo 11 d. Buvo baigusi Kauno Saulės Mokytojų seminariją. Mokytojos darbą pradėjo Kėdainių apskrityje. Iškėjęs už Liudo Bruzgos, persikėlė į Jovaravo valsčių kur jos vyras buvo policijos nuovados viršininku, ir paskutiniu laiku mokytoja Igliskėlių pradžios mokykloje kurioje buvo vedėju žinomas visuomenininkas P. Turūta. Bolševikams užėjus, P. Turūta buvo suimtas, o jo žmona, tos mokyklos mokytoja, buvo ištremita į Sibirą. A.A. Marytei laimingai pavyko išvengti ištėrimo, kadangi ji buvo išvykusi į vyro tėviškę. Antrą kartą rusams artėjant, su vyru Liudu pasitraukė į Vokietiją, kur mokytoja Offenbach pabėgėlių amatų mokykloje 1948 m. su vyru atvyko į Kanadą, pas vyro brolių Juozą Bružgą, kuris gyveno anglių kasyklų miestelyje. Blaimore, Alberta. Čia įsikūrimas buvo labai sunkus, nes vyras, dirbdamas anglių kasykloje uždirbdavo apie 1,500 dol. per metus. O jai teko dirbti rūbų valykloje ir gaudavo 40 ct. į valandą. Nors ir mažai uždirbdami, bet kad nereikėtų bastytis po svetimus kampus, sutaupe kiek pinigų, nusipirko savo namelį ir čia gyveno kol sūnus baigė gimnaziją ir norėdami sūnui duoti išsimokslinimą, persikėlė į Calgary, kur yra universitetas. Čia sūnus baigė universitetą ir įsigijo magistro laipsnį, vedė žmoną Ireną, kuri taip pat ruošiasi įsigyti magistro laipsnį ir abu mokytoja. Čia Liudas dirbo prie statybų ir jau uždirbdavo po 2 dol. per valandą, o Marytei teko dirbti atsitiktinius darbus. Susitaupe kiek pinigų, Calgary nusipirko namą. Nors čia ir nedaug lietuvių, bet turi sutvėrę LB apylinkę.

A. R. as

A. a. M. Bružgienė

— Kas yra gyvenimas? Tai kryžiaus kelias vedantis į dangų. P. Brehier

KAIP ILGAU GYVENTI

Dr. Lester Breslow, Californijos universiteto medicinos profesorius Los Angeles, nurodinėja 7 aukso taisykles, kaip išgyventi žmogui 11 metų ilgiau.

Nerūkyti, 8 valandas miegoti, visuomet valgyti pusryčius. Tuo pačiu laiku valgyti. Nevalgyti tarp pagrindinių valgių. Tarp pusryčių ir pietų, tarp pietų ir vakarienės. Vakarienei turi būti labai lengva. Laikyti normalią svorį, ne per didelį ir ne per mažą. Fiziniai judėti. Negerti daugiau kaip vieną, du stiklinius alkoholinių gėrų į dieną.

„Šitos taisyklės visos labai svarbios, reiškia daugiau nei geriausi gydytojai ir stebuklingiausi vaistai“, sako dr. Breslow.

Aukščiausias paminėtas gydytojas teigia, kad su saiku išgeriantieji daug ilgiau gyvena, nei tie, kurie visai negeria ar geria daug alkoholinių gėrimų.

Dr. Breslow su dr. H. B. Belloc aukščiausias paminėtas sveikatos reikalus tyrinėjo apie 5½ metų, su 7,000 žmonių. Svarus savo kūno užlaikymas turi didelės reikšmės. Tvirtina abu šie gydytojai.

Z. V.

— Pristai privalo daryti tai, ką diktuoja galva, o ne priešingai. Sumanas

DEAUGAS, antradienis, 1975 m. spalio mėn. 14 d.

Išnaudojami tik 25 proc. smegenų

Jų nuomone, jei žmogus savo smegenis išnaudotų 50 procentų, — galėtų, pavyzdžiui, mokėti 40 kalbų ir įsiminti 100 tūkstančių enciklopedijos paaiškinimų.

kurie mokslininkai profesoriai.

jm

Paskutinioji a. a. dr. G. A. Wiltrakio (su baltu švarku) nuotrauka artimųjų ir draugų tarpe lietuvių gydytojų suvažiavimo metu š. m. gegužės 24 d. Chicagoje

Nuotr. V. Noreikos

A. A. DR. G. A. WILTRAKIS PRISIMENANT

Dar tik pernai džiaugėmės dr. G. A. Wiltrakio laimėjimais, kai buvo išrinktas karo veteranų aukščiausiu pareigūnu — National V.F.W. Surgeon General. Su visa energija ėmėsi tu pareigų. Dar tik šio pavasario gegužės 24 d. stebėjome jo giedrą nuotaką jau ligos įrežtame veide, kai dalyvavo lietuvių gydytojų suvažiavime Chicagoje. Š. m. spalio 1 d. mirė St. Joseph ligoninėje, Elgine.

Dr. Wiltrakis gimė 1905 m. kovo 11 d. Bostone, Mass., bet augo Chicagoje. Medicinos studijas baigė Loyolos universitete.

Antrojo pasaulinio karo metu velionis dirbo 5 metus gydytoju (nuo leitenanto iki pulkininko laipsnio) JAV-se, Australijoje ir Naujoje Gvinėjoje.

Po karo vadovavo Altonos ir Peorijos valstybinėm ligoninėm. Dėstė chirurgiją Loyolos universitete. Pastaruosius daugelį metų buvo privačioje chirurgijos praktikoje ir vadovavo St. Charles ir Geneva, Ill., ligoninėse chirurginiams skyriams.

Nuo pat jaunystės pasižymėjo ne tik kaip puikus gydytojas, bet ir kaip puikus organizatorius — administratorius. Taigi neuostabu, kad buvo renkamas pirmininku „American Society of Abdominal Surgeons“, Kane apylinkės gydytojų sąjungos pirmininku, Illinois Dept. of Public Welfare“ direktoriumi ir, kaip minėta pradžioje, pernai buvo išrinktas daugiau kaip 2 milijonus narių turinčios veteranų organizacijos vyriausiu chirurgu. Priklausė daugeliui organizacijų, tarp jų „Knights of Columbia“. Jis Lietuvos Vycių buvo pagerbtas kaip „Man of the year“.

Gal paskutinis jo viešas pasirodymas buvo Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavime. Banketo metu dr. G. A. Wiltrakis buvo pagerbtas specialiu adresu, kuris skambėjo šitaip: „Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga didžiuojasi Jūsų atsielėjimu ir profesionalumu, mokslinėse draugijose bei visuomeninėse veiklose, šiuo norime Jus pagerbti kaip atsižymėjusį (out-standing) „Lietuvių Gydytoją“. Atžymėjimas buvo įteiktas žmogui Margaritai, artimiausiam draugams ir visiems sveikoms stebint. Su šypsena lūpose dr. Wiltrakis padėkojo ir priminė, kad visuomet jis jautėsi lietuviu savyje ir tai primindavo kitiems. Jis artimai dirbo su dr. Steponu Biežiu ir kitais ankstesnės kartos lietuvių gydytojais.

Ir niekas tada netikėjo, kad dr. Wiltrakio sveikata (vėžys) taip šuoliais blogėtų ir po kelių mėnesių atsiskirs amžinam poilsiui.

Po pamaldų šv. Patriko bažnyčioje palaidotas St. Charles katalikų kapinėse.

Lūdinčią žmoną Margaritą, sūnų dr. Mark Wiltrakį, dukrą Claire McShee, brolius ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Dr. K. Pemkus

Chicago's žinios

KULTURINIS PROGRAMOS

Chicago's mokslo ir pramonės muziejus pradeda ruošti radijo programas, kurias jau pažadėjo duoti daugiau kaip 12 stočių. Bus teikiama pasikalbėjimai su mokslininkais, inžinieriais, pedagogais, menininkais, pramonės vadovais ir kitais. 1975-1976 m. sezono bus paruošta 31 tokia programa. Stotims tos programos duodamos nemokamai.

KELIASI KOLEGIJA

Kalumbijos kolegija Chicagoje nupirko Fairbanks-Morse rūmus, 600 S. Michigan ir į juos persikels 1976 m. rugs. mėn. Dabar ji yra 540 N. Lake Shore Dr. Rūmus pirkė už 1,5 mil. dol. Turi 1,800 studentų.

ČEKŲ FESTIVALIS

Ford City prekybos centre spalio 14 d. prasidės šekų festivalis ir tęsis keturias dienas. Pasirodys čekų dainininkai, šokėjai, muzikai, gimnastai, meno atstovai, bus pavaizduojami čekų kultūriniai laimėjimai.

CHICAGOS ISTORIJA

Dvylikos paskaitų serija pravedama Chicago's istorinės draugijos patalpose prie Clark ir North gatvių. Paskaitas skaitys Illinois univ. prof. Perry Duis.

BUTKUS — AKTORIUS

Futbolo žaidėjas Butkus, dėl sveikatos turėdamas keisti karjerą, dabar tapo aktorium ir dalyvauja pastatyme filmo „Mother, Jugs and Speed“ su Raquelle Welch ir Bill Cosby.

PO 1000 DOL. KAS SAVAITĖ

Chicago's mašinistas Leo Puralawski išlošė Illinois loterijoje po 1000 dol. kas savaitę, kol tik bus gyvas. Dabar jis turi 54 m. Paprastai jis pirkdavo biuletį už 2-3 dol. kas savaitę ir yra susilaukęs mažesnių laimėjimų. Jis turi keturis vaikus 14-30 m.

A. + A.
SIMONUI DAVIDAUSKUI mirus,
jo dukteriai SOFIJAI DIRŽIENEI ir artimiesiems
reiškiame gilią užuojautą.

Elzbieta Paurazienė
Ona Paurazienė
Marijona Paukštienė

Grasilija Meiluvienė
Josephine Kilkus

A. A.

A. + A. ANTHONY P. KARNOSKI

Gyveno 1830 S. 49 Avenue, Cicero, Illinois.
Mirė spalio 12 d., 1975, 1:45 val. ryto, sulaukęs 68 m. amž. Gimė Pensilvanijoje.

Pasiliko dideliame nuliūdimė žmona Marcella (Kraujalytė), uošvė Ursula Kraujalienė, 2 broliai Joseph su žmona Jean ir Bernard su žmona Madge, sesuo Frances Inabnit su vyru Ed. kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Priklause šv. Kazimiero Seserų rėmėjų draugijai — amžinas narys.

Kūnas pašarvotas Petkaus koplyčioje, 1410 S. 50th Avenue, Cicero.

Laidotuvės įvyks treč., spalio 15 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Prašoma gėlių nesiųsti.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, broliai, sesuo, uošvė ir kiti giminės.

Laidotuvių direktorus Donald A. Petkus, Tel. 863-2108

PADĖKA

Mano brangiausia sūnui

A. A.

KĖSTUČIUI JERONIMUI BUTKUI mirus,
noriu išreikšti giliausią padėką visiems
draugams ir pažįstamiems, atsilankiusiems
į laidotuves ir pareiškusiems gilią užuojautą
žodžius bei užprašiusiems šv. Mišias.
Meldžiu Dievo gaileslingumo visiems.

Antanina Slizytė-Butkuvienė

Chicago, Illinois

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNAS —
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Tel. G.Rovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero Townhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APYLINKĖS

× **Kongr. Edward Derwinski** šį trečiadienį, spalio 15 d., 8 v. vak., Amerikos Lietuvių Tarybos būstinėje pabaltiečių — lietuvių, latvių ir estų — spaudos ir organizacijų atstovams padarys pranešimą apie Pabaltijo klausimą po Helsinkio konferencijos.

× **Dainavos Jaunimo stovyklos** metinis rėmėjų suvažiavimas įvyks spalio 19 d. sekmadienį, 10:00 val. ryto Dainavos stovyklavietėje. 11:00 v. šv. Mišios, kurias atnaušaus kun. V. Dabušis, po to vėl bus tęsiamas suvažiavimas. Iš tolimųjų vietovių kviečiami atvykti iš vakaro. Nakvynėmis bus pasirūpinta. Direktorių tarybos posėdis įvyks suvažiavimo išvakarėse 7:30 val.

× **Kun. Algimantas Kezys**, Jaunimo centro ir Lietuvių foto archyvo direktorius, įsijungė į "Draugo" ruošiamos Lietuvių išėjimo parodos taktininkų eilę. Jis įteikė rengėjams įdomių nuotraukų ir senų dokumentų pluoštą ir pažadėjo netolimoje ateityje parodos ruošimo darbui dar stipriau paremti įdomiais eksponatais.

× **Tikybės pamokos K. Doneičio** lituanistinę mokyklą prasidės šį šeštadienį, spalio 18 d., 8:30 val. ryto.

× **Cicero Balfo sk. metinis** susirinkimas įvyko praėjusį sekmadienį parapijos salėje. Prieš tai šv. Antano parap. bažnyčioje Balfo gyvųjų ir mirusiųjų rėmėjų intencija šv. Mišias atnaušavo kun. A. Juška. Šv. Mišių metu giedojo sol. Roma Mastienė. Po to salėje po kavutės įvyko susirinkimas, kurį pradėjo Cicero Balfo veiklioji pirm. Ona Zailskienė. Pranešimą padarė Balfo c. v. pirm. Marija Rudienė, su kuria kartu buvo atvykę ir jos vyrai inž. Ant. Rudis. Vėliau duosime platesnį įvykio aprašymą.

× **Ignas Serapinas** patikslina korespondenciją apie Alšėnų vestuves, išspausdintą "Draugo" spalio 3 d. taip: "Lietuvoje esu buvęs tik Merkinės ir Salantų, o Vokietijoje — Wuerzburgo ir Rothenburgo gimnazijų direktorium".

× **Anna Morkūnas**, Wallingford, Conn., atsiuntė 7 dolerių auką, už kurią esame dėkingi.

× **Skaitytojų aukos** labai padeda "Draugui" kasdieną lankyti savo skaitytojus. Aukojo: po 2 dol. — E. Pranckevičius, Juozas Pampalas, Mikas Vitkus, po 1 dol. — Pr. Visockis, S. Čepas, Konst. Petrylaitė. Labai ačiū.

× **Vyskupas Antanas Deksnys**, grįždamas iš Lietuvių Dienos Kanadoje, dalyvaus kun. Dr. Igno Urbono pagerbime, kuris įvyks spalio mėn. 15 d. Chicagoje. Norintieji dalyvauti prašomi paskambinti Dr. J. Danilevičiui tel. GR 6-8161. (pr.)

× **A. a. Leonardo Simučio**, buvusio ilgamečio dienraščio "Draugo" redaktoriaus, šešių mėnesių mirties atminimui bus laikomos šv. Mišios spalio 17 d., 7 val. ryte Tėvų Marijonų koplyčioje, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. (pr.)

× **Brighton Parko Lituanistinės Mokyklos** 25 metų sukakties minėjimas įvyks 1973 m. spalio mėn. 18 d., 7:30 v. v. Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje, 4420 So. Fairfield Ave. Programoje: iškilminga akademija, meninė dalis, vakarienė ir šokiai. Dėl bilietų ir vietų rezervavimo prašau skambinti p. Peleckui 927-3281 arba p. Jonynienei LA 3-0475. (pr.)

× **Philomena Pakel**, Southwest Realty Board prezidentė, skelbia, kad tos organizacijos priešpiečiuose spalio 16 d., Velvet restorane, 6250 W. 63 St. kalbės mero Daley įstaigos atstovas Michael Cummings.

× **Inž. Pilypas Narutis** perduos įspūdžius iš Ateitininkų jubiliejinės stovyklos Chicago ateitininkų draugijai susirinkime spalio 19 d. 12 val. Jaunimo centre — ateitininkų ramovėje.

× **Cicero Namų savininkų** draugijos susirinkimas įvyks šiandien, antradienį, 7:30 v. v. parapijos salėje. Ged. Galva skaitys paskaitą "Helsinkio nutarimai". Visi kviečiami.

× **Antanas R. Vahukas**, prokuroro padėjėjas, yra tarp federalinių įstaigų paskirtų pareigūnų patikrinti šoferių unijos pensijų fondą, kurio suma siekia 1.4 bil. dol. ir kurio centras Chicagoje.

× **Marquette Parko Lietuvių** namų savininkų susirinkimas įvyks spalio 17 d. 7:30 val. vak. Marquette Parko parap. salėje. Yra daug svarbių reikalų aptarti. Philomena Pakel, Chicago Savings and Loan Association prezidentė, praneš tikras žinias apie paskolų išdavimą Marquette Parko apylinkėi.

A. Tautvilaitė, solistė ir gitaristė, atlieka programą Brighton Parko LB apylinkės metiniame parengime. Nuotr. P. Maletos

× **Kvirino Runimo** vadovaujamas Cicero jaunų vaidintojų būrelis spalio 10 d. Marquette Parko par. salėje suvaidino veiklę "Laisvės kovą". Jo turinys iš 1940 m. bolševikinės okupacijos laikotarpio.

× **Kostas Šlapikas**, Cicero, Ill., nuoširdus "Draugo" skaitytojas, atnaujino prenumeratą ir pridėjo didesnę auką. Dėkojame.

× **Aukų po 5 dolerius** atsiuntė: Ant. Ramanuskas, Manchester, Bronė Čizikas, Chicago, Marija Ješmantienė, Cleveland. Visiems aukotojams esame labai dėkingi.

Liet. Bendruomenės Brighton Parko apylinkės, Chicagoje, metiniame baliuje. Prie svečių stalo sėdi: (iš k.) K. ir S. Jonynai, kun. Simanskis, klebonas prel. D. Mozeris. Stovi PLB pirm. B. Nainys ir J. Šlajus. Nuotr. P. Maletos

Dalis svečių Liet. Bendruomenės Brighton Parko apylinkės, Chicagoje, metiniame parengime, B. Pakšto sveitinėje. Matome prie stalo sėdintis (iš d.): J. Šlajų, kun. J. Plankį, prel. D. Mozerį, kun. Simanskį, Jonynus, PLB pirm. Br. Nainį ir kitus. Nuotr. P. Maletos

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— "Medical Tribune", Amerikos gydytojų laikraštis, leidžiamas New Yorke, spalio 15 d. laidoje, skyrelyje "Medicina ir pašto ženklai" atspausdino fotografinę kopiją nepriklausomos Lietuvos pašto ženklo, išleisto Lietuvos de jure pripažinimo serijoje, su prezidento dr. Kazio Griniaus atvaizdu. Ženklo aprašyme, kurį paruošė dr. Joseph Kler, pateikta šiek tiek biografinių žinių. Ženklo laikraščiu parūpino Minkus Publication, Inc., New Yorke.

— **Dr. Adolfas Butkus**, Bethlehem universiteto profesorius, pakviestas į JAV federalinės valdžios Energijos komitetą patarėju. Apie tai skelbia "The Morning Call". Allentown, Pa., laikraštis spalio 1 d. laidoje.

— **Pasaulio Lietuvių Katalikų** organizacijų sąjungos tarybos suvažiavimas šaukiamas š. m. spalio 26 d., sekmadienį, Toronte, Kanadoje. Jo programa yra sekanči: 1. Iškilmingos pamaldos Prisikėlimo bažnyčioje 11:30 val. 2. PLKOS Tarybos posėdis 2 val. 3. Tarptautinių Moters Metų minėjimas 4 val. p.p. Pokalbis — a) Lietuvos katalikės asmenybės ugdymas, b) Lietuvė katalikė šeimoje, c) Lietuvė katalikė visuomeninė gyvenime, d. Meninė dalis. Lietuvių visuomenė yra maloniai kviečiama minimam suvažiavime dalyvauti.

— **Adolfas Butkus**, buvęs Lietuvos valstybinio baleto šokėjas ir administratorius, gavo iš N. Beriozovo fotografijas ir medžiagą, reikalingą Lietuvių etninės enciklopedijos redaktoriui prof. J. Žilevičiui. N. Beriozovas šoko Lietuvos valstybiniame balete iki 1935 m., vėliau išvažiavo į Monte-Carlo, kur dirbo kaip baletmeisteris. Ligi šios dienos N. Beriozovas įvairiuose pasaulio miestuose dirbo baletmeisteriu. Šiomis dienomis N. Beriozovas atskrido į Bloomington, Ind., ir ten Indiana universitete stato P. Čaikovskio baletą "Spraktukas". Baletu premjera gruodžio 5 d. Taip pat sekančiais metais sausio 23 d. jis statys Pittsburgho baleto teatre Stravinskio baletą "Petrushka" ir Weberio "Rožės sapnas".

N. Beriozovas taip pat atsiuntė nuotraukas savo dukters Svetlanos Beriozovos — pasaulinio garso balerinos.

— **Tucson, Ariz.**, gyvena lietuvių, bet jie mažai tepasirodo Phoenixe, nes Tucsonas nuo Phoenixo yra gana tolokai, apie 130 mylių. Phoenixe Darbo šventės metu lankėsi Jono ir Isabelės Mikelaičių šeima. Rugs. 31 d. jie visi buvo lietuviškose pamaldose. Nesant vargonininko, Isabelė Mikelaičienė sutiko pagroti lietuviškas giesmes. Mat, ji yra Tucsono mieste katedros vargonininkė ir, be to, turėdama gerą balsą dažnai gieda solo. Jonas Mikelaičis yra kilęs iš Baltimorės, Maryland.

— **Sun City, Ariz.**, Šarlotė Ruseckienė savo vyrui Vincui rugsėjo 27 d. suruošė sutiktuves. Ta proga į jų rezidenciją buvo sukvieštas didelis būrys lietuvių iš Phoenixo ir Sun. City. Visi jie buvo maloniai priimti ir pavaišinti. Phoenixo lietuvių džiaugiasi, kad į jų nedidelę koloniją atsikėlė gyventi tokie šviesūs ir socialūs žmonės. Ruseckai yra gabūs ir išsilavinę žmonės. Lietuvoje Šarlotė yra buvusi mokytoja, o Vincas — karininkas. Vokietijoje Vincas studijavo, o Amerikoje dirbo Fordo fabrike kaip inžinierius braižytojas.

— **Phoenix, Ariz.**, LB apyl. piknikas įvyks spalio 19 d. Mountain parke. Visas pikniko pelnas bus skiriamas Jaunimo kongresui paremti.

— **Glendale, Ariz.**, gyvena Augustinas ir Ieva Warnai. Jie čia atsikėlė iš Danielson, Conn., kur turėjo nemažą ūkį. Jį pardavę, nusipirko naujus namus Glendale, Az., nes čia jau seniau gyveno jų sūnus, kuris turi atsakingą miesto tarnybą.

— **Los Angeles** šv. Kazimiero bažnyčioje rugsėjo 21 d. paskirkė Jurgio ir Karolinos Bichnevičių sūnus Beržo Mykolo Juozo vardą. Krikšto tėvais buvo Laimis J. Venckus ir Irena Leonavičiūtė. Krikšto vaišės vyko Wilmington, Cal., Bichnevičių laive, kuriame jie nuolat ir gyvena.

— **Kun. Teofilus Palukaitis**, Palis rugsėjo 22-26 dienomis lankėsi Phoenixe, Ariz. Čia kun. A. Valiuskos globojė praleido savo atostogas. Aplankė Sacred Heart Home ir čia rugsėjo 24 d. Marijos Pavergtųjų globėjos šventės proga, koncelebravo šv. Mišias. Kitą dieną aplankė Fountain Hills, Saguaro ežerą. Užsuko į A. C. Jankų citrus sodą. Rugsėjo 26 d. kun. T. Palis išvyko atgal į Oklandą. Toje diecezijoje jis darbuojasi jau daugelis metų. Dabartiniu metu yra Pittsburghe, Calif., parapijos klebonu. Ten dirba jau 6 metai.

DIDŽ. BRITANIJOS

— **A. a. Jonas Jurkynas** 25 m., gyv. Glasgove, žuvo automobilio nelaimėj.

— **Jamekaitis** yra seniausias

Skotijos lietuvis, atšventęs 95 m. sukaktį.

— **Mary Pracy**, (Grigavičiūtė) penkių savičių atostogas praleido Skotijoje, buvo apsidariusi pas Gabalius, Bellshill. Ir iš čia ji apvažiavo įdomesnes Skotijos vietas. Jai įpatigai buvo įdomu aplankyti savo gimimo vietą Burbanke. Jos tėvai Grigavičiai išvažiavo į Ameriką kai ji buvo mažytė.

— **Šv. Cecilijos Choro** jubiliejaus — 25 metų minėjimo iškilmės, pietūs ir šokiai įvyks lapkričio — November 29 d., šeštadienį 6:30 val. vak., Silverburn Hotel, Newarthill.

KANADOJE

— **Lietuvių Akademiniams** sambūris Montrealyje lapkričio 15 d. mini savo 25-rių metų jubiliejų. Sambūris per eilę metų jungė jaunas Montrelio akademines pajėgas paskaitoms, kultūriniam vakarams, išskyloms ir linksdavakariams. Savo tarpe sambūričiai buvo įsteigta vienu metu stipendijas bestudijuojantiems studentams. 1950 metais įsteigė Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją, kuri yra įteikiama kas antri metai. Pirmuoju laureatu buvo rašytojas ir poetas Jonas Aistis, o pereinamais metais buvo įteikta jau dešimtoji premija poetė Liūnei Sutamai, dalyvaujant Lietuvių Rašytojų dr-jos pirmininkui kun. L. Andriekui. Sambūričiai nori atšvęsti savo jubiliejų jau kioj draugišką nuotaiką Auberge vieux St. Gabriel salėje, senajame Montrealyje ir kviečia atvykti ne tik narius ir prietelius gyvenančius Montrealyje, bet ir visus buvusius narius ir draugus iš Toronto, Otavos, Chicagos ir kitur.

— **Los Angeles** šv. Kazimiero bažnyčioje rugsėjo 21 d. paskirkė Jurgio ir Karolinos Bichnevičių sūnus Beržo Mykolo Juozo vardą. Krikšto tėvais buvo Laimis J. Venckus ir Irena Leonavičiūtė. Krikšto vaišės vyko Wilmington, Cal., Bichnevičių laive, kuriame jie nuolat ir gyvena.

Prof. Vl. Juodeka kalba J. Gliados knygos suktuvėse Los Angeles, šv. Kazimiero parap. salėje. Nuotr. L. Kanto

VOKIETIJOJ

— **Schwetzingene 8391 LS** lietuvių kuopos patalpos rugsėjo 12 d. susirinkęs būrelis tautiečių paminėjo M. K. Čiurlionio šimtmetinę gimimo sukaktį. Apie suktuvinininko gyvenimą ir kūrybą įdomią paskaitą skaitė Vasario 16 gimnazijos mokytojas dail. A. Krivickas. Ant stalo buvo išdėstyti Čiurlionio paveikslų reprodukcijos.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

M. K. ČIURLIONIO ŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

Dail. M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukaktis Chicagoje jau buvo minėta, bet labai gražu, kad ją dar kartą prisiminė "Margutis", pereitą sekmadienį Jaunimo centro didžiojoje salėje suruošdamas ypą aukšto lygio šio didžiojo mūsų menininko minėjimą.

"Margučio" radijo programos vedėjas Petras Petrutis trumpu žodžiu pradėjo minėjimo programą ir pakvietė prof. kun. Stasį Ylą, specialistą šiam reikalui atvykusį iš Putnamo, Conn., skaityti paskaitą. Jos tema — Čiurlionio kūrybinio originalumo versmų beišskant".

Prelegentas pirmiausia pastebėjo, kad mūsų dailininkas dėl savo originalumo buvo, yra ir bus mišlė. Jis vystė savo galias muzikoje, tapyboje ir literatūroje, tačiau kūrybiškiausias jis liko tapyboje. Apie šią Čiurlionio kūrybos sritį St. Yla ir kalbėjo. Jo kūrybos periodas buvo labai trumpas — vos šešeri metai, tačiau labai gausus puikiais ir be galo originaliais darbais. Čiurlionio kūryba lietuviška, tautiška, motyvai paimti iš Lietuvos kaimo. Didžiausias įkvėpėjas jam buvo Džiukijos krašto gamta. Geriausias darbus jis sukūrė stebėdamas primityvų, civilizacijos dar mažai palietą, kaimo žmonių gyvenimą. Jis kūrė savarankiškai, nesekdamas kitų dailininkų, taigi Čiurlionis yra naujoviškas, dažnai net revoliucinis. Jis pats susirado formą išreikšti savo meno pasaulėžiūrą. Čiurlionio originalumas slypi liaudiškame pergynime, perkeltame į meno kalbą.

Antrąją — meninę vakaro programos dalį pradėjo žinoma baleto solistė Violeta Karosaitė. Ji pati M. K. Čiurlionio "Jūros" muzikos motyvais sukūrė specialų choreografinį šokį ir jį dailiai pašoko. Visa tai labai derinosi prie visos kitos vakaro programos.

Paskutinis programos punktas — muziko Dariaus Lapinsko paruoštas ir režisuotas M. K. Čiurlionio muzikos, kūrybos darbai (jie buvo rodomi skaidrėmis ekrane), dailiojo žodžio ir solo dainų montažas. Šią programos dalį atliko solistė Elena Blandytė, aktorai Jonas Kelečius su Laima Rastenytė — Lapinskienė. Montažui panaudoti M. K. Čiurlionio ir Dariaus Lapinsko muzikos motyvai. Žodinė dalis imta iš M. K. Čiurlionio ir jo žmonių Sofijos laiškų, dienoraščių, atsiminimų, o taip pat iš poetų H. Radausko, K. Bradino, J. Vaičiūnaitės, J. Degutytės kūrybos. Reikia pasidžiaugti, kad aktorai ir solistė puikiai įsijautė į savo vaidmenis ir juos gerai atliko. Sumanė D. Lapinskui būdinga muzikos ir garsų perdavimo technika įnešė nemažą naujoviškumą ir įvairumą. Čia dar daug padėjo jauna dailininkė Danguolė Stončiūtė, puikiai apipavidalinama sceną, kurios ekrane dominavo gražiai išpildytas M. K. Čiurlionio paveikslas. Apšvietimą tvarkė Benas Noreikis, skaidrės — Vaclovo Noreikos.

Nors programa nusitęsė truputį ilgokai, žiūrovai laikėsi labai kultūringai ir programos atlikėjus šiltai sutiko. Jie buvo gausiai apdovanoti gėlėmis.

Baigiant tenka gerą žodį pasakyti apie "Margutį" ir jo programos vedėją Petrą Petrutį, kurio dėka Chicagoje buvo suruoštas neeilinis ir tikrai įdomus M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjimas. (bk)

ALIAS GOLFO TURNYRAS — PĖNIKAS

Spalio 5 d. pusšimtis Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos narių ir jų draugų susirinko Justo Lieponio

"Old Oak" golfo laukuose pasivaržyti dėl Evans padovanotos didelės ir gražios pereinamosios taurės. Tos taurės papėdėje jau yra užregistruoti jos laikini savininkai ir rudens golfo turnyrų laimėtojai: 1970 m. — Albinas Smolinskas, 1971 m. — Stasys Svedas, 1972 m. — Jonas Baris, 1973 m. — Jonas Kubilius, 1974 m. — Edvardas Lapas.

Po ilgų varžybų savo vardą taurės lentoje užtautai antru kartu užregistruoja Jonas Kubilius. Dar du metai iš eilės arba trys ne iš eilės Jonas galės pasidaryti pilnu tos taurės savininku. Tas pats Jonas Kubilius laimi ir "low net" pirmą vietą (65). Antroji vieta su 69 taškais atitenka Aleksandrui Traškai, o trečioji, su 72 — Joniui Barui. Jiems visiems įteikiamos atitinkamos trofejos.

Svečių grupėje užtautai trofejomis apdovanoti beveik nuolatiniai laimėtojai, jauni, bet prityrę golfinkai: 1-ma vieta — Nakas, Jr., 2-ra vieta — Lapas, Jr., ir 3-čia vieta — Bacevičius.

Arčiausiai prie vėliavėlės savo sviedinuką primušė jaunas ir gabus svečias Nakas, Jr. Nieko per daug nemustebino, kad tolimiausieji sviedinuką pavardė Mark Petrošius, kuris jau dabar planuoja pradėti žaisti profesionalų eilėse. Jis ir buvo pernykštis visos Amerikos lietuvių golfo turnyro laimėtojas ir dabartinis vienas jo "handicap". Tačiau daugelis nustebino, kai jo sviedinukas išnyko erdvėje ir po valandėlių nutūpė netoli pievutės, kuri buvo apie 350 jardų atstumu nuo pradžios taško.

Moterų grupėje pirmoji vieta ir dovana atiteko L. Lapienei.

Taip pat buvo malonu matyti savo tarpe didžiojo Lietuvių golfo klubo pirm. Joną Talandį ir gerus golfinkus ir nuolatinius ALIAS draugus — rėmėjus daktarus V. Tumasą, O. Naką, J. Valaitį ir E. Rimgų.

Po golfo — turnyro visi dalyviai ir vėliau suvažiavę svečiai ir ponios pasivažiavo ALIAS pagelbinio moterų vieneto pastangomis suruoštom vaišėm. Prie sėkmingo pikniko organizavimo ir pravedusiom prisidėjo skyr. pirm. Kostas Burba ir sekr. Jonas Martinkus. Graži lietuviška muzika skambėjo rudens gamtoje.

Tačiau didžiausia padėka priklausio turnyro organizatoriui ir pravedėjui, ALIAS skyr. sporto vadovui Pranui Urbučiui, kuris, bendradarbiaujant Justui Lieponiui ir Vincui Simanavičiui, suteikė puikų ir atmintiną savaitgalį ne tik golfo rėmėjams, bet ir jų šeimoms, draugams ir svečiams.

Petras Kiršinas

NACIŲ DEMONSTRACIJA

Chicagoje naciai sekmadienį Marquette Parke suruošė demonstraciją, protestuodami prieš negrų veržimąsi į baltųjų sritis. Daugelis dėvėjo marškinius "White Power". Policija prie 71 gatvės ir Washtenaw areštavo nacių vadą Frank Collin, 30 m., ir 21 kitą. Demonstrantų susirinko apie 300. Policija garsintuvas pranešė, kad bus leista eiti tik pietine gatve puse. Demonstracijos buvo taikos, tik areštai prasidėjo, kai demonstrantai perėjo šiaurinė gatvės pusę. Po areštų nacių vadai ragino minią laikytis ramiai. Prie 71 gatvės ir Damen buvo susirinkę apie 140 antinacių demonstrantų, jų tarpe apie 10 negrų, kairiųjų grupių su priešnaciškais plakatais.

29 MIL. VARGUOMENĖI

Gausios Chicagos katalikų labdaros įstaigos pereinantis apyskaitiniais metais (iki birž. 30 d.) artimo meilės darbams panaudojo 29 mil. dol. Pinai tiek net nebuvo surinkusios. Pasilikę 300,000 dol. deficito.